

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om Österrikes, Finlands och Sveriges tillträde till konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område samt till protokollet om dess tolkning i Europeiska gemenskapernas domstol.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att bestämmelserna i den i Bryssel den 29 november 1996 ingångna konventionen om Österrikes, Finlands och Sveriges anslutning (*tillträdeskonventionen*) till den i Bryssel den 27 september 1968 ingångna konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (*Brysselkonventionen*) och till protokollet om Europeiska gemenskapernas domstols tolkning av denna konvention skall träda i kraft.

Syftet med Brysselkonventionen är att underlätta ömsesidigt erkännande och ömsesidig verkställighet av domar i staterna i Europeiska gemenskaperna. I konventionen ingår bestämmelser om i vilka stater eller domstolar en internationell tvist på privaträttens område kan tas upp. Den innehåller också bestämmelser om erkännande och verkställighet i en konventionsstat av domar i tvistemål som meddelats i en annan konventionsstat. I det protokoll undertecknat i Luxemburg den 3 juni 1971, som är anslutet till konventionen, har Europeiska gemenskapernas domstol getts befogenhet att tolka konventionen som högsta domstol.

Bestämmelserna i konventionen motsvarar, med undantag för bestämmelserna om tolkningsbefogenheten för Europeiska gemen-

skapernas domstol, i huvudsak bestämmelserna i den konvention mellan staterna i Europeiska gemenskaperna och Europeiska frihandelsförbundet som ingicks i Lugano den 16 september 1988. Finland har ratificerat Luganokonventionen och den har här trätt i kraft den 1 juli 1993.

Vid anslutningen till Europeiska unionen har Finland bland annat förbundit sig att ansluta sig till den nämnda Brysselkonventionen och till protokollet om Europeiska gemenskapernas domstols tolkning av denna konvention. Tillträdeskonventionen träder internationellt i kraft den första dagen i den tredje kalendermånaden efter att två stater som undertecknat avtalet, av vilka en skall vara Österrike, Finland eller Sverige, har deponerat sina ratifikationsinstrument. Därefter vidtar tillträdeskonventionens rättsliga verkningar för varje konventionsstat den första dagen i den tredje månaden efter att ifrågavarande stat har deponerat sitt ratifikationsinstrument.

I propositionen ingår ett lagförslag om godkännande av de bestämmelser i konventionen och protokollen som hör till området för lagstiftningen samt ett lagförslag om ändring av sjölagen. Lagarna avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERIG	4
1. Nuläget	4
1.1. Lagstiftning	4
1.2. Internationella överenskommelser	4
1.3. Brysselkonventionen	5
Brysselkonventionens uppkomst och dess olika skeden	5
Bestämmelserna i Brysselkonventionen	6
Brysselkonventionens territoriella tillämpningsområde	8
Österrikes, Finlands och Sveriges tillträdeskonvention och dess ikraftträdande ..	9
2. De viktigaste skillnaderna mellan Brysselkonventionen och den i Finland gällande rätteg	9
2.1. Skillnader mellan bestämmelserna i Brysselkonventionen och Luganokonventionen	9
2.2. Begränsningar i domsrätten och enhetlig tillämpning av Brysselkonventionen .	10
Allmänt	10
Luganokonventionen	10
Brysselkonventionen	10
2.3. Brysselkonventionens förhållande till Luganokonventionen	11
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	11
4. Propositionens verkningar	11
5. Ärendets beredning	11
DETALJMOTIVERING	12
1. Brysselkonventionen med senare gjorda ändringar	12
1.1. Tillträdeskonventionen för Österrike, Finland och Sverige	12
1.2. Bestämmelser i Brysselkonventionen som till innehållet avviker från	
Luganokonventionens bestämmelser	14
Avsnitt 2. Särskilda behörighetsregler	14
Avsnitt 5. Exklusiv behörighet	14
Avsnitt 6. Avtal om domstols behörighet	14
1.3. 1971 års protokoll med senare ändringar	15
2. Motivering till lagförslagen	16
2.1. Lag om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om Österrikes, Finlands och Sveriges tillträde till konventionen om domstols behörigheter och om verkställighet av domar på privaträttens område samt till protokollet om dess tolkning i Europeiska gemenskapernas domstol	16
2.2. Sjölagen	16
3. Ikraftträdande	17
4. Behovet av riksdagens samtycke	17
5. Lagstiftningsordningen	17

LAGFÖRSLAG

1. Lag om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om Österrikes, Finlands och Sveriges tillträde till konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område samt till protokollet om dess tolkning i Europeiska gemenskapernas domstol 19
2. Lag om ändring av sjölagen 20

BILAGA

Parallelltexter	21
Tillträdeskonventionen för Österrike, Finland och Sverige	22
Brysselkonventionen med senare gjorda ändringar	27
1971 års protokoll med senare gjorda ändringar	47

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

1.1. Lagstiftning

Lagstiftningen i Finland innehåller ingen allmän regel om hur en domstols behörighet bestäms i internationella tvistemål (*internationell behörighet*). Om handläggningen av ett mål faller under finsk domstols behörighet, bestäms den ort där målet skall prövas i domstol enligt stadgandena i 10 kap. rättegångsbalken. Dessa stadganden om behörig domstol kan i vissa fall likväl ge vägledning vid bedömningen av möjligheterna att ta upp en internationell tvist till behandling i Finland.

Vår lagstiftning innehåller inte heller allmänna stadganden om erkännande och verkställighet av utländska domar som gäller privaträttsliga anspråk. Detta beror på att utländska domar i privaträttsliga mål i regel inte erkänns eller verkställs i Finland, lika litet som i de andra nordiska länderna.

1.2. Internationella överenskommelser

Konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (FördrS 44/1993, nedan *Luganokonventionen*) mellan Finland och de övriga medlemsländerna i Europeiska frihandelsförbundet (*EFTA*) och medlemsländerna i dåvarande Europeiska gemenskaperna (*EG*), nuvarande Europeiska unionen (*EU*), som ingicks i Lugano den 16 september 1988, har med sitt ikraftträdande avsevärt ändrat den ovan beskrivna situationen med avseende på konventionsstaterna och de domar som meddelats där. Luganokonventionen är baserad på den konvention med samma namn som ingicks mellan medlemsstaterna i EG den 27 september 1968 (*Brysselkonventionen*). Brysselkonventionen har ändrats, då de stater som senare har blivit medlemmar av EU har tillträtt den. Grundvalen för Luganokonventionen är Brysselkonventionen i den form den erhöll 1982 genom Greklands tillträdeskonvention. Eftersom ändringar som motsvarade de avvikande bestämmelserna i Luganokonventionen företogs i Brysselkonventionen genom Spaniens och Portugals tillträdeskonvention 1989, står Brysselkonventionen i den ändrade form den fick genom denna tillträdeskonvention till sakinne-

hållet närmast Luganokonventionen. Bestämmelserna i konventionerna är av denna anledning nära nog identiska.

Vissa bestämmelser i Luganokonventionen och de till denna hörande protokollen har antagits genom en lag given den 16 april 1993 (612/1993) och har trätt i kraft den 28 juli 1993 genom en förordning (613/1993) given den 1 juli samma år. Alla stater som undertecknade Luganokonventionen har ratificerat den och konventionen är nu i kraft med avseende på Belgien, Danmark, Frankrike, Irland, Island, Italien, Grekland, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland och Österrike.

I vår lagstiftning ingår redan tidigare stadganden om domstolars internationella behörighet och effekterna av utländska domar i vissa fall. Mestadels bygger ifrågavarande stadganden på internationella överenskommelser. Exempelvis gäller mellan de nordiska länderna utom Island en enhetlig lagstiftning som baserar sig på den ramkonvention om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (FördrS 56/1977) som ingicks den 11 oktober 1977. Denna nordiska konvention har i Finland bringats i kraft genom lagen den 28 oktober 1977 angående godkännande av vissa bestämmelser i den mellan de nordiska länderna ingångna konventionen om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område och om konventionens tillämpning (881/1977). Den enhetliga lagstiftning som konventionen föreskriver har bringats i kraft genom lagen den 21 juli 1977 om erkännande och verkställighet av nordiska domar angående privaträttsligt anspråk (588/1977), förordningen angående ikraftträdandet i förhållande till Danmark, Norge och Sverige av lagen om erkännande och verkställighet av nordiska domar angående privaträttsligt anspråk (937/1977) och förordningen om verkställighet av nordiska domar angående privaträttsligt anspråk (938/1977).

Bestämmelserna i Luganokonventionen har vid ikraftträdandet ersatt ovan nämnda konvention, den i relationerna mellan Island och de andra nordiska länderna gällande, i Köpenhamn den 16 mars 1932 ingångna konventionen om erkännande och verkställighet av domar (FördrS 9/33) samt den i Wien den 17 november 1986 undertecknade över-

enskommelsen mellan Finland och Österrike om erkännande och verkställighet av domar meddelade på privaträttens område (FördrS 17/88), till den del som i dessa ingår bestämmelser som tillhör Luganokonventionens tillämpningsområde.

I Finland gäller också vissa konventioner på särskilda rättsområden, som innehåller bestämmelser om domstolars behörighet eller bestämmelser om verkställighet av utländska domar, t.ex. rörande internationell luftbefordran (FördrS 26/1937), fraktavtal vid internationell godsbefordran på väg (FördrS 50/1973), skadeståndsansvar på atomenergins område (FördrS 20/1972) eller erkännande och verkställighet av avgöranden angående underhållsbidrag (FördrS 35/1983). Luganokonventionen ersätter enligt artikel 57 inte de konventionsbestämmelser som reglerar behörighet, erkännande och verkställighet på dessa särskilda rättsområden.

När det gäller det rättsliga tillstånd som föregick Luganokonventionen och de i Finland gällande internationella överenskommelser som gäller eller tangerar domstolars behörighet och erkännande och verkställighet av utländska domar hänvisas i detta sammanhang till regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område och därtill hörande protokoll (RP nr 177 rd. 1992) s. 3-4, där dessa frågor har skildrats mera ingående.

1.3. Brysselkonventionen

Brysselkonventionens uppkomst och dess olika skeden.

Enligt artikel 220 i det i Rom den 25 mars 1957 undertecknade fördraget, som ligger till grund för den Europeiska ekonomiska gemenskapen, det s.k. Romfördraget, skall medlemsstaterna vid behov förhandla med varandra bl.a. i syfte att till förmån för sina medborgare säkerställa att formaliteterna för ömsesidigt erkännande och verkställighet av rättsliga avgöranden och skiljedomar förenklas. För att uppnå detta mål och som ett resultat av förhandlingar på 1960-talet ingicks Brysselkonventionen mellan de sex stater som ursprungligen tillhörde EG, numera Europeiska unionen, d.v.s. Belgien, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Förbundsrepubliken Tyskland.

Syftet med Brysselkonventionen är att den skall medverka till att eliminera hindren för en ekonomisk integration, som jämte fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital också förutsätter en förenkling av verkställigheten av domar. Av denna anledning kan endast medlemsstater i Europeiska gemenskaperna ansluta sig till Brysselkonventionen.

Brysselkonventionen, det till konventionen anslutna protokollet och det i Luxemburg den 3 juni 1971 undertecknade protokollet om enhetlig tolkning av konventionen (i det följande 1971 års protokoll) har ändrats i samband med att de stater som senare har blivit medlemmar i Europeiska gemenskaperna har tillträtt konventionen. De nya medlemsstaterna i Europeiska gemenskaperna har tillträtt konventionen genom särskilda tillträdeskonventioner, vilka har ratificerats av samtliga medlemsstater. Den första tillträdeskonventionen är undertecknad i Luxemburg den 9 oktober 1978 mellan Irland, Danmark och Storbritannien och Nordirland samt de övriga medlemsstaterna (i det följande 1978 års tillträdeskonvention). Därefter har en särskild tillträdeskonvention undertecknats i Luxemburg den 25 oktober 1982 mellan Grekland och de övriga medlemsstaterna (i det följande 1982 års tillträdeskonvention) samt i San Sebastian den 26 maj 1989 mellan Spanien och Portugal och de övriga medlemsstaterna (i det följande 1989 års tillträdeskonvention). 1978 och 1989 års tillträdeskonvention innebar ändringar bl.a. i konventionens bestämmelser om behörighet och 1971 års protokoll. 1982 års tillträdeskonvention innebar däremot endast tekniska ändringar i konventionen och i 1971 års protokoll.

I sin ursprungliga lydelse trädde Brysselkonventionen i kraft mellan de sex ursprungliga EG-staterna den 1 februari 1973. 1971 års protokoll trädde i kraft mellan dessa stater den 1 september 1975. 1978 års tillträdeskonvention trädde i kraft mellan de sex ursprungliga staterna och Danmark den 1 november 1986, mellan dessa stater och Storbritannien och Nordirland den 1 januari 1987 och mellan samtliga dessa stater och Irland den 1 juni 1988. 1982 års tillträdeskonvention trädde i kraft mellan Grekland och de ovan avsedda EG-staterna, med undantag för Storbritannien och Nordirland, den 1 oktober 1989. 1989 års tillträdeskonvention trädde i kraft den 1 februari 1991

mellan Nederländerna, Spanien och Frankrike. Tillträdeskonventionen har trätt i kraft mellan de sistnämnda staterna och Storbritannien och Nordirland den 1 december 1991, mellan dessa stater och Luxemburg den 1 februari 1992 och mellan de förut nämnda staterna och Italien den 1 maj 1992. Tillträdeskonventionen har trätt i kraft mellan de förut nämnda staterna, Portugal och Grekland den 1 juli 1992. För Tysklands del har tillträdeskonventionen trätt i kraft den 1 december 1994 och för Danmarks vidkommande den 1 mars 1996. Belgien ratificerade 1989 års tillträdeskonvention som sista stat i juli 1997 och tillträdeskonventionen har sålunda för Belgiens del trätt i kraft den 1 oktober 1997.

Europeiska unionen grundades genom ett fördrag som trädde i kraft den 1 november 1993 (det s.k. Maastrichtfördraget). Finland anslöt sig som medlemsstat i EU den 1 januari 1995 (FördrS 103/1994). Artikel 4 punkt 2 i det dokument som ansluter sig till fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen förpliktigar Finland bl.a. till att tillträda Brysselkonventionen och 1971 års protokoll, som stadgar om EG-domstolens tolkningsbehörighet. Samma förpliktelse gäller även för de andra nya medlemsländerna. Konventionen om Österrikes, Sveriges och Finlands tillträde till Brysselkonventionen och protokollet om dess tolkning i Europeiska gemenskapernas domstol (*tillträdeskonventionen*) har undertecknats av alla medlemsstater i Bryssel den 29 november 1996. Nederländerna har som första stat ratificerat tillträdeskonventionen i juli 1997. Genom tillträdeskonventionen har främst tekniska ändringar och anpassningar företagits i konventionen.

Avsikten är att utarbeta en förklaringspromemoria om tillträdeskonventionen.

Bestämmelserna i Brysselkonventionen

Allmänt. Brysselkonventionen innehåller, liksom Luganokonventionen som trädde i kraft i Finland den 1 juli 1993, bestämmelser såväl om domstolars behörighet som om erkännande och verkställighet av domar.

De detaljerade bestämmelser om domstolarnas behörighet som ingår i Brysselkonventionen och vissa i konventionen ingående bestämmelser för att skydda en utebliven svarande är desamma som i Luganokonventionen. Även bestämmelserna om verkstäl-

ligheten av domar överensstämmer med bestämmelserna i Luganokonventionen.

Konventionen tillämpas på privaträttsens område (artikel 1). Detta betyder att offentligrättsliga frågor, som t.ex. tvister om skatter, tullar och offentliga avgifter, inte omfattas av konventionen. Den tillämpas inte heller på förvaltningsrättsliga frågor och inte på brottmål.

I regel tillämpas konventionen endast på rättsliga avgöranden. Vilken domstol som behandlar eller har behandlat ett mål saknar betydelse. Konventionen tillämpas sålunda på avgöranden som meddelats av brottmålsdomstol, specialdomstol eller förvaltningsdomstol till de delar avgörandet gäller en privaträttslig fråga.

Vissa rättsområden har uttryckligen undantagits från konventionens tillämpningsområde (artikel 1 stycke 2). Dessa är vissa frågor som gäller person- och familjerättslig status, makars förmögenhetsförhållanden samt arv och testamente. Konventionen tillämpas inte heller på konkurs, ackord och liknande förfaranden liksom inte heller på skiljeförfarande. Frågor som gäller social trygghet har också undantagits konventionens tillämpningsområde.

Konventionens bestämmelser om domstols behörighet tillämpas inte heller på mål som inte har någon anknytning till en främmande stat. Detta innebär att frågan finsk domstols behörighet att pröva en tvist avgörs av en finsk domstol med tillämpning av finsk nationell lag, även om båda parterna kommit överens om att ärendet skall prövas vid en domstol i en främmande stat (i det följande prorogationsavtal), om båda parterna haft sitt hemvist i Finland, såväl när avtalet ingicks som då talan väcktes, och målet inte heller på någon annan grund har anknytning till främmande stat.

Brysselkonventionen ersätter, på samma sätt som Luganokonventionen, vissa andra internationella överenskommelser som gäller domstols behörighet och erkännandet och verkställigheten av domar på privaträttsens område (artikel 55). I fråga om konventioner som reglerar domstols behörighet eller erkännandet och verkställigheten av domar på särskilda områden (artikel 57) utgör Brysselkonventionen däremot endast ett komplement. Uttrycket konventioner på särskilda områden avser också rättsakter antagna av EU-institutioner eller i nationell lagstiftning som harmoniserats för att genomföra sådana

rättsakter (artikel 57 stycke 3). Luganokonventionen påverkar enligt artikel 54 b i denna konvention inte heller tillämpningen av Brysselkonventionen.

Bestämmelser om behörighet. I avdelningen om domstolsbehörighet fastställs vilken konventionsstats domstolar som är behöriga att behandla de mål som avses i konventionen. I vissa fall bestäms dessutom direkt vilken ords domstol som är behörig att upp ett mål till behandling.

Avsikten med bestämmelserna om behörighet är bl.a. att skydda en svarande som har sitt hemvist i en annan konventionsstat. Därför har grunderna för domstols behörighet uppräknats uttömmande i konventionen (artikel 3 stycke 1). Detta betyder att en domstol inte är behörig på några andra grunder än dem som anges i konventionen. I konventionen finns dessutom ett uttryckligt förbud mot tillämpning av t.ex. sådana nationella behörighetsregler som ger domstolarna i en stat behörighet, oberoende av om målet alls har någon anknytning till denna stat och oberoende av den eventuella anknytningens art (i det följande exorbitanta behörighetsgrunder). Som dylika behörighetsgrunder bör i allmänhet betraktas t.ex. kändens hemvist och i fordringsmål att svaranden har egendom på viss ort.

I konventionen ges däremot inget skydd åt en svarande som har sitt hemvist utanför konventionsstaterna. I fråga om en sådan svarande tillämpas i regel behörighetsgrunderna enligt den nationella lagstiftningen i staten i fråga. Likaså har tillämpning av exorbitanta behörighetsgrunder uttryckligen möjliggjorts (artikel 4).

Vid tillämpningen av konventionen är parternas medborgarskap utan betydelse. Det avgörande är hemvistet, i vissa fall vistelseorten. I konventionen föreskrivs det t.o.m. uttryckligen att lagstiftningen i konventionsstaterna inte får ställa personer i olika ställning på grund av medborgarskap (artikel 4 stycke 2).

Enligt huvudregeln skall talan väckas vid domstolen i den stat där svaranden har sitt hemvist (artikel 2). I konventionen ingår dock en mängd särskilda bestämmelser, vilka som alternativt anger att svaranden i vissa fall kan instämmas inför domstol i en annan stat. Om tvisten t.ex. gäller ett avtal, kan talan väckas vid domstol i den stat där förpliktelsen som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas (artikel 5 punkt 1). Dessutom

kan talan om underhållsbidrag väckas vid domstol i den stat där den underhållsberättigade har sitt hemvist eller sin vanliga vistelseort (artikel 5 punkt 2).

I konventionens bestämmelser om behörighet ingår dessutom särskilda bestämmelser om försäkrings- och konsumenttvister (bestämmelserna i avsnitten 3 och 4). Avsikten med dem är att skydda den avtalspart som i regel är den svagare parten i ett avtalsförhållande. Detta betyder att konsumenten och försäkringsgivarens motpart givits en vidsträckt rätt att väcka talan vid domstol i sin egen hemstat.

I fråga om vissa sakgrupper är behörighetsreglerna i konventionen exklusiva och tvingande. Detta betyder att domstolarna i en bestämd stat har uteslutande behörighet, och att parterna inte kan ingå bindande avtal om behörig domstol till förmån för domstolar i en annan stat. Dessa bestämmelser skall tillämpas även i det fall att ingendera parten i en tvist har hemvist i en konventionsstat. Till dessa exklusiva och tvingande bestämmelser hör t.ex. bestämmelsen om behörighet för domstol i den stat där fast egendom är belägen (artikel 16).

I konventionen godkänns prorogationsavtal (artikel 17) i stor utsträckning. Ett sådant avtal skall sålunda i regel följas, om det åberopas. Ett villkor är dock att avtalet har ingåtts med iakttagande av konventionens formkrav. Konventionen innehåller emellertid vissa bestämmelser som inskränker möjligheterna att innan en tvist uppkommit ingå ett prorogationsavtal som är bindande för den svagare parten i avtalsförhållandet.

I avdelningen om domstolsbehörighet ingår dessutom bestämmelser om s.k. tyst prorogation (artikel 18), bestämmelser om skydd för svarande som uteblir (artikel 20) samt bestämmelser om litispens och mål som har samband med varandra (artiklarna 21 till 23).

Bestämmelser om erkännande och verkställighet. Till skillnad från bestämmelserna om behörighet, vilka är synnerligen detaljerade, är regeln i fråga om erkännande och verkställighet helt enkelt den att en dom som meddelats i en konventionsstat skall erkännas och verkställas, oberoende av på vilken grund domstolen ansett sig vara behörig. En dom som meddelats i en konventionsstat (i det följande ursprungsstaten) erkänns och verkställs alltså i en annan konventionsstat (i det följande verkställighetssta-

ten) även t.ex. i det fall att svaranden inte har hemvist i någon konventionsstat. Enligt huvudregeln kan domstolens behörighet inte heller prövas i verkställighetsskedet. I konventionen regleras dels erkännandet och dels verkställigheten. Ett erkännande förutsätter i regel inte något beslut eller förordnande av myndighet. Ett särskilt förfarande behövs endast om erkännandet bestrids (artikel 26). Verkställigheten av en dom som meddelats i en annan stat förutsätter emellertid alltid att verkställbarheten har bekräftats i särskild ordning (verkställighetsförordnande).

Erkännande kan vägras endast i vissa undantagsfall, t.ex. om erkännandet skulle strida mot grunderna för rättsordningen i den erkännande staten. En dom som erkänns kan även verkställas, om den är verkställbar i den stat där den meddelats (artikel 31). Enligt konventionen kan under samma förutsättningar som domar också verkställas förlikningar inför domstol och officiella handlingar (*actes authentiques*) (artiklarna 50 och 51).

Ansökan om verkställighetsförordnande skall göras hos den myndighet som särskilt anges i konventionen, i Finland vid tingsrätt (artikel 32). Det förfarande som skall iakttas vid ansökan om verkställighetsförordnande är mycket enkelt och snabbt. Frågan skall avgöras utan att motparten ges tillfälle att yttra sig (artikel 34). Motparten har dock rätt att inom en viss tid söka ändring i ett beslut genom vilket ansökan godkänts (artikel 36). Ändring söks hos en judiciell myndighet som omnämns särskilt i konventionen, i Finland vid hovrätt. Då ändringsansökan handläggs skall motparten däremot höras (artikel 37).

Slutbestämmelser. Enligt slutbestämmelserna i Brysselkonventionen förpliktigar medlemskapet i Europeiska gemenskaperna till inledande av förhandlingar om anslutning till konventionen. Själva tillträdet sker genom en särskild konvention, där parterna är de nya medlemsstaterna och de tidigare konventionsstaterna (artikel 63). I tillträdeskonventionen införs de ändringar och anpassningar i konventionen som anslutningen kräver. Som bilaga till denna proposition följer en s.k. konsoliderad version av Brysselkonventionen, där de ändringar och anpassningar som har företagits i tillträdeskonventionerna av år 1978, 1982 och 1989 samt i tillträdeskonventionen för Österrike, Sverige och Finland har beaktats.

I slutbestämmelserna konstateras också, att det till konventionen bilagda protokollet är en integrerad del av konventionen (artikel 65) och att konventionen är i kraft obegränsad tid (artikel 66).

Brysselkonventionens territoriella tillämpningsområde

I Brysselkonventionen ingår efter att 1989 års tillträdeskonvention trätt i kraft ingen uttrycklig bestämmelse om konventionens territoriella tillämpningsområde. Enligt huvudregeln är konventionen i kraft på konventionsstaternas samtliga europeiska territorier. Konventionens territoriella tillämpningsområde kan dock inte för samtliga medlemsstaters del betraktas som självklart. Frågan måste bedömas på grundval av den genom 1989 års tillträdeskonvention upphävda artikel 60 och den förklaringspromemoria som utarbetades om denna konvention (Almeida Cruz/Desantes Real/Jenard).

När det gäller *Danmark* är konventionen inte giltig på Färöarna och Grönland. Danmark kan senare meddela om konventionens giltighet även i dessa områden.

Frankrikes transoceaniska departement (Gadeloupe, Franska Guyana, Martinique och Réunion), Frankrikes transoceaniska territorier (Frankrikes sydliga och antarktiska områden, Franska Polynesien och Nya Caledonien) och speciella territoriella samfund (Mayotte och Saint-Pierre-et-Miquelon) utgör delar av moderlandet och konventionen är tillämplig på dessa områden. Konventionen är inte i kraft i Andorra och Monaco.

Beträffande *Italien* kan konstateras att konventionen inte är i kraft i San Marino, trots att Italien svarar för denna stats utrikesrelationer. Konventionen är inte i kraft i Vatikanstaten.

För *Nederländernas* vidkommande är Brysselkonventionen i kraft även på Aruba, eftersom Nederländerna hann avge ett meddelande enligt den upphävda artikel 60 om utvidgning av konventionens tillämpningsområde till Aruba. För Nederländska Antillerna har något motsvarande meddelande inte givits, varför konventionen inte är i kraft där.

För *Portugals* del är konventionen i kraft på Azorerna och på Madeira, som utgör delar av moderlandet. Konventionen är inte i kraft i Macao och på Östra Timor, men kan försättas i kraft där genom ensidigt meddelande av Portugal.

Storbritannien och Nordirland innehar områden i Europa, där konventionen inte är i kraft. Dessa områden är Kanalöarna, ön Man, Gibraltar och de zoner på Cypren som tillhör Storbritannien och Nordirland. Storbritannien och Nordirland kan senare meddela om konventionens giltighet även i dessa territorier. Detta gäller också utomeuropeiska delar av Storbritannien och Nordirland, t.ex. Anguilla, Bermudaöarna, Brittiska Jungfruöarna, Montserrat samt Turks- och Caicosöarna.

Österrikes, Finlands och Sveriges tillträdeskonvention och dess ikraftträdande

Genom tillträdeskonventionen har Finland, Sverige och Österrike anslutit sig till Brysselkonventionen och 1971 års protokoll sådana som de föreligger med senare gjorda anpassningar och ändringar (artikel 1).

Tillträdeskonventionen innehåller, förutom de nödvändiga tekniska anpassningar som följer av de nya konventionsstaternas tillträde, endast obetydliga innehållsliga ändringar. Dessa ändringar behandlas närmare i detaljmotiveringen till denna proposition.

Tillträdeskonventionen träder internationellt i kraft den första dagen i den tredje kalendermånaden efter att två av de stater som har undertecknat konventionen, av vilka den ena skall vara Österrike, Finland eller Sverige, har deponerat sina ratifikationsinstrument. Därefter vidtar de rättsliga verkningarna av tillträdeskonventionen för varje signatärstat den första dagen i tredje kalendermånaden efter att ifrågakvarande stat har deponerat sitt ratifikationsinstrument.

2. De viktigaste skillnaderna mellan Brysselkonventionen och den i Finland gällande rätten

2.1. Skillnader mellan bestämmelserna i Brysselkonventionen och Luganokonventionen

Som har framhållits i det föregående motvarar bestämmelserna i Brysselkonventionen, med undantag för bestämmelserna om EG-domstolens tolkningsrätt, i huvudsak bestämmelserna i Luganokonventionen. Smärre skiljaktigheter återfinns emellertid i konventionens andra avdelning, som reglerar behörighet, och i dess tredje avdelning, som behandlar erkännande och verkställighet.

Skillnader finns i artikel 5 stycke 1 i andra avdelningens andra avsnitt om särskilda behörighetsregler, i artikel 16 punkt 1 b i femte avsnittet om exklusiv behörighet, i artikel 17 punkt 5 i sjätte avsnittet, som behandlar avtal om domstols behörighet, och i artikel 28 i första avsnittet om erkännande i konventionens tredje avdelning. Bestämmelserna i det protokoll som är bilagt Brysselkonventionen och i Protokoll nr 1 till Luganokonventionen uppvisar också skiljaktigheter.

Även andra, närmast tekniska skillnader finns i konventionstexterna, eftersom det gäller två olika konventioner. Dessa skiljaktigheter är dock av ringa betydelse.

Eftersom skiljaktigheterna i konventionernas bestämmelser är så små, kommenteras samtliga bestämmelser i Brysselkonventionen inte skilt i detaljmotiveringen. I stället hänvisas i fråga om detaljmotiveringen i tillämpliga delar till motiveringen i regeringens proposition år 1992 om Luganokonventionens ikraftträdande. De ovan uppräknade skiljaktigheterna behandlas dock i detaljmotiveringen till denna proposition, liksom bestämmelserna i tillträdeskonventionen och de ändringar som följer av denna i det protokoll som är bilagt konventionen.

Brysselkonventionens ikraftträdande inverkar dock på annan lagstiftning till den del denna innehåller hänvisningar till Luganokonventionen. I sjölagen (674/1994) hänvisas i två sammanhang till Luganokonventionen. Dessa hänvisningar måste kompletteras med en hänvisning till Brysselkonventionen. I avsnitt 2.2. i detaljmotiveringen har ändringen beskrivits närmare.

2.2. Begränsningar i domsrätten och enhetlig tillämpning av Brysselkonventionen

Allmänt

Genom Österrikes, Finlands och Sveriges tillträdeskonvention ges Europeiska gemenskapernas domstol behörighet att meddela förhandsavgöranden rörande tolkningen av konventionens bestämmelser som binder även finska domstolar. Tillträdeskonventionen begränsar sålunda de finska domstolarnas domsrätt och därigenom den suveränitet som enligt 1 och 2 § regeringsformen tillkommer Finland.

Luganokonventionen

I Protokoll Nr 2 till Luganokonventionen och de två förklaringar som är anslutna till detta har säkerställandet av enhetlig tolkning organiserats på principen om informationsutbyte och samråd. Konventionsstaternas domstolar skall, då Luganokonventionen tillämpas och tolkas, ta tillbörlig hänsyn till de principer som framgår av relevanta avgöranden av domstolar i de övriga konventionsstaterna i fråga om tillämpningen av konventionen. Eftersom Luganokonventionen baserar sig på Brysselkonventionen är detta dock inte ensamt tillräckligt. Hänsyn bör också tas till tillämpningspraxis i fråga om Brysselkonventionen.

Arbetet på Luganokonventionen utgick från att de bestämmelser i Luganokonventionen som till innehållet överensstämmer med motsvarande bestämmelser i Brysselkonventionen skall tolkas i enlighet med EG-domstolens tolkningsavgöranden från tiden innan Luganokonventionen öppnades för under-tecknande. Detta konstateras uttryckligen i preambeln. Även om EG-domstolens senare tolkningsavgöranden inte uttryckligen har getts denna särställning, bör dock hänsyn tas också till dem. I förklaringen av EFTA-staternas regeringar anses det nämligen vara lämpligt att domstolarna i EFTA-staterna tar hänsyn till EG-domstolens tolkningsavgöranden samt till avgöranden som meddelats av domstolarna i EG-staterna vid tillämpningen av sådana bestämmelser i Brysselkonventionen som har återgivits i Luganokonventionen. Å andra sidan har representanterna för EG-staternas regeringar i sin förklaring meddelat att de finner det motiverat att även EG-domstolen tar vederbörlig hänsyn till de avgöranden som meddelats vid tillämpningen av Luganokonventionen.

I detta sammanhang bör det dock understrykas att EG-domstolen inte har behörighet att tolka bestämmelserna i Luganokonventionen och att varken domstolarna i EU:s eller EFTA:s medlemsstater kan vända sig till EG-domstolen när det gäller tolkningsproblem vid behandlingen av en fråga på vilken Luganokonventionen skall tillämpas.

Brysselkonventionen

Brysselkonventionen har ingåtts mellan medlemsstaterna i EG i deras egenskap av självständiga stater. Därför har konventions-

staterna särskilt kommit överens om Europeiska gemenskapernas domstols behörighet att tolka konventionen. Det system som antagits i 1971 års protokoll om EG-domstolens tolkningsbehörighet liknar den behörighet domstolen har enligt artikel 177 i Romfördraget om Europeiska ekonomiska gemenskapen. Dessa två system avviker dock i viss mån från varandra.

Enligt 1971 års protokoll, som senast ändrades genom 1989 års tillträdeskonvention, har EG-domstolen behörighet att som högsta instans tolka Brysselkonventionen. Nationella domstolar i EU-staterna kan för det första under pågående rättegång inhämta besked om tolkningen av konventionen hos EG-domstolen. Dessutom kan tolkningsbesked inbegäras av EG-domstolen i sådana fall då det ser ut som om tillämpningen vid en nationell domstol skulle stå i strid mot de tolkningsavgöranden som meddelats av EG-domstolen eller av vissa domstolar i andra EU-länder.

EG-domstolen meddelar sina egentliga tolkningsavgöranden i form av domar (arrêt). På begäran av handläggande domstol avger EG-domstolen besked t.ex. om betydelsen av en bestämd punkt i konventionen, d.v.s. besked om hur den skall tolkas. Däremot tar EG-domstolen inte ställning till den nationella domstolens avgörande i målet, utan denna får själv fatta sitt beslut. Vid tillämpningen av Brysselkonventionen är denna domstol emellertid skyldig att följa den tolkning som EG-domstolen har angett.

Rätten att begära tolkningsavgöranden är begränsad. T.ex. kan parterna i en tvist inte göra detta. I ett mål som är anhängigt vid en nationell domstol, kan besked inbegäras endast av den handläggande domstolen. Dock kan t.ex. sådana domstolar som behandlar ett mål i första instans inte inbegära tolkningsavgöranden. Då det är fråga om tolkningen av konventionen i andra fall än i mål som är anhängiga vid nationella domstolar, är det endast vissa myndigheter som har rätt att inbegära tolkningsavgörande.

2.3. Brysselkonventionens förhållande till Luganokonventionen

Luganokonventionen påverkar inte tillämpningen av Brysselkonventionen som är i kraft mellan EU-länderna. För de nya konventionsstaterna innebär detta, att Luganokonventionen under övergångsperioden,

d.v.s. till dess att tillträdeskonventionen för Österrike, Finland och Sverige har trätt i kraft med avseende på alla dess signatärstater, skall tillämpas med avseende på sådana stater där tillträdeskonventionen ännu inte gäller. Efter övergångsperioden tillämpas Luganokonventionen endast i relation till Island, Norge och Schweiz. I och med att tillträdeskonventionen träder i kraft minskar Luganokonventionens betydelse. Om antalet stater som tillträtt Luganokonventionen ökar, ökar denna konventions betydelse dock i motsvarande mån.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Syftet med propositionen är att bringa tillträdeskonventionen för Österrike, Finland och Sverige i kraft.

För att tillträdeskonventionen skall träda i kraft föreslås i propositionen att riksdagen skall anta tillträdeskonventionen för Österrike, Finland och Sverige. Tillträdeskonventionen föreslås bli giltig genom en s.k. blankettlag, eftersom tillämpningen av

Brysselkonventionens bestämmelser inte kräver att de kompletteras nationellt. Till de delar som vissa bestämmelser av teknisk natur kräver komplettering, föreslås att dessa precisioner företas genom en förordning.

4. Propositionens verkningar

Eftersom Brysselkonventionens parallellkonvention, d.v.s. Luganokonventionen, redan är gällande rätt i Finland, har denna proposition inte ekonomiska eller organisatoriska verkningar nationellt. Propositionen har inte heller verkningar på miljön eller på olika medborgarkategoriernas nuvarande status.

5. Ärendets beredning

De ändringar i Brysselkonventionen som de nya medlemsstaternas tillträde krävde bereddes under år 1996 i en arbetsgrupp tillsatt av ständiga representanternas kommitté. Konventionsstaterna undertecknade tillträdeskonventionen i Bryssel den 29 november 1996.

Denna proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet.

DETALJMOTIVERING

1. Brysselkonventionen med senare gjorda ändringar

1.1. Tillträdeskonventionen för Österrike, Finland och Sverige

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1. I artikeln bestäms om Österrikes, Finlands och Sveriges anslutning till Brysselkonventionen och protokollet om EG-domstolens tolkning av denna, sådan som konventionen föreligger anpassad och ändrad genom 1978, 1982 och 1989 års tillträdeskonventioner.

AVDELNING II

ANPASSNING AV 1968 ÅRS KONVENTION

Artikel 2. Genom artikeln företas en teknisk anpassning av 1968 års konvention med senare anpassningar. Den exempelmässiga förteckningen i andra underpunkten i dess artikel 3 kompletteras med interna exorbitanta behörighetsbestämmelser i Österrike, Finland och Sverige, som inte kan tillämpas då svaranden har hemvist i någon annan konventionsstat. För Finland är dessa behörighetsbestämmelser desamma som i motsvarande förteckning i Luganokonventionen.

Artikel 3. Genom artikeln företas en teknisk anpassning av 1968 års konvention med senare anpassningar. Till artikel 32 punkt 1 fogas de judiciella myndigheter som har rätt att motta begäran om fastställande av verkställbarhet. Denna judiciella myndighet är i Finland tingsrätten. Artikeln är för Finlands del densamma som i Luganokonventionen.

Artikel 4. Genom artikeln företas en teknisk anpassning av 1968 års konvention med senare anpassningar. I artikel 37 punkt 1 tillfogas de domstolar, vid vilka ändring skall sökas i sådant beslut, genom vilket har fastställts, att ett beslut är verkställbart. I Finland söks ändring vid hovrätt. Vidare tillfogas i artikel 37 punkt 2 de domstolar, hos vilka ändring kan sökas av sådant hovrättsbeslut som avses i punkt 1 i samma artikel. I Finland söks ändring i hovrättsbeslut genom besvär hos högsta domstolen.

Artikeln är för Finlands del densamma som i Luganokonventionen.

Artikel 5. I artikeln företas en teknisk anpassning av 1968 års konvention med senare anpassningar. Till dess artikel 40 punkt 1 fogas de domstolar, vid vilka den som ansöker om verkställighet kan söka ändring, om verkställighet har avslagits i första instans. I Finland söks ändring vid hovrätt. Artikeln är för Finlands del densamma som i Luganokonventionen.

Artikel 6. I artikeln företas en teknisk anpassning av 1968 års konvention med senare anpassningar. Till dess artikel 41 fogas de domstolar, vid vilka den som ansöker om verkställighet kan söka ändring i beslut som avses i artikel 40. I Finland söks ändring genom besvär hos högsta domstolen. Artikeln är för Finlands del densamma som i Luganokonventionen.

Artikel 7. Genom artikeln företas en teknisk anpassning av 1968 års konvention med senare anpassningar. Till dess artikel 55 fogas de internationella överenskommelser gällande Österrike, Finland och Sverige, som ersätts av Brysselkonventionen till den del som dessa överenskommelser innehåller bestämmelser som tillhör tillämpningsområdet för Brysselkonventionen. För Finlands del har ifrågasvarande överenskommelser redan ersatts i och med att Luganokonventionen trätt i kraft.

AVDELNING III

ANPASSNING AV DET PROTOKOLL SOM BILAGTS 1968 ÅRS KONVENTION

Artikel 8. Genom artikeln ändras artikel V i det till 1968 års konvention bilagda protokollet. Den ändrade artikeln motsvarar till innehållet artikel V i första protokollet till Luganokonventionen.

Artikel 9. Genom artikeln kompletteras artikel V a i det till 1968 års konvention bilagda protokollet. Till artikeln har fogats ett andra stycke, där det konstateras att termen "domstol" i de förenklade förfarandena för betalningsföreläggande och handräckning i Sverige även omfattar kronofogdemyndighet i Sverige. Artikel V a avviker således från artikel V a i första protokollet till Luganokonventionen, där omnämmandet i andra

stycket inte ingår.

Artikel 10. Genom artikeln fogas till det till 1968 års konvention bilagda protokollet en ny artikel V e. I artikeln bestäms att avtal om underhållsskyldighet som har ingåtts inför eller bestyrkts av en administrativ myndighet också skall anses som en officiell handling enligt artikel 50 första stycket i konventionen. Artikeln är viktig för Finland, emedan det inte finns någon annan bestämmelse om att en överenskommelse om underhållsbidrag som i Finland har fastställts genom beslut av socialnämnd, alltså genom administrativt förfarande, skall behandlas som en verkställbar handling. Någon motsvarande artikel ingår inte i Luganokonventionen.

AVDELNING IV

ANPASSNINGAR AV 1971 ÅRS PROTOKOLL

Artikel 11. Genom artikeln företas en teknisk anpassning till artikel 1 i 1971 års protokoll så att EG-domstolen konstateras ha behörighet att tolka även Österrikes, Finlands och Sveriges tillträdeskonvention.

Artikel 12. Genom artikeln företas en teknisk anpassning till artikel 2 punkt 1 i 1971 års protokoll så att i den tillfogas de domstolar som i de nya medlemsstaterna har rätt att begära förhandsavgörande om tolkningen av Romfördraget. Sådana domstolar är i Finland högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen.

AVDELNING V

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Artikel 13. I artikeln bestäms om den tidsmässiga tillämpbarheten av den genom tillträdeskonventionerna anpassade konventionen och protokollet av år 1971. I artikelns *stycke 1* bestäms att konventionen inte skall tillämpas retroaktivt. Konventionen tillämpas sålunda endast på sådana rättegångar som har anhängiggjorts, eller på officiella handlingar som har upprättats efter att konventionen har trätt i kraft i ursprungsstaten. I fråga om erkännande eller verkställighet krävs dessutom att domen har meddelats eller handlingen har upprättats efter att konventionen har trätt i kraft också i verkställighetsstaten.

I artikelns *stycke 2* bestäms att även en dom som har meddelats efter att konventionen har trätt i kraft mellan ursprungsstaten och verkställighetsstaten, men som har meddelats i ett mål som har anhängiggjorts innan konventionen trätt i kraft, skall erkännas och verkställas i enlighet med bestämmelserna i konventionens avdelning III, om de tillämpade behörighetsbestämmelserna motsvarar bestämmelserna i konventionens avdelning II eller bestämmelserna i en annan bi- eller multilateral överenskommelse mellan ifrågavarande länder. Luganokonventionens artikel 54 innehåller motsvarande övergångsbestämmelse.

AVDELNING VI

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 14. I artikelns *punkt 1* bestäms att generalsekretären vid Europeiska gemenskapernas råd till Österrikes, Finlands och Sveriges regeringar skall översända en bestyrkt kopia av Brysselkonventionen, 1971 års protokoll samt 1978, 1982 och 1989 års konventioner på danska, engelska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska och tyska språken. Enligt artikelns *punkt 2* äger de texter på finska och svenska som har upprättats till dessa handlingar lika giltighet som de andra texterna till samma handlingar.

Artikel 15. I artikeln stadgas om signatärstaternas skyldighet att ratificera tillträdeskonventionen.

Artikel 16. I artikeln stadgas om tillträdeskonventionens ikraftträdande. Enligt *punkt 1* i artikeln träder tillträdeskonventionen i kraft mellan de stater som har ratificerat den den första dagen i den tredje månaden efter att en av de nya konventionsstaterna, d.v.s. Österrike, Finland eller Sverige, och en av de konventionsstater som tidigare har ratificerat Brysselkonventionen har deponerat sina ratifikationsinstrument. För att tillträdeskonventionen skall träda i kraft internationellt krävs alltså att Österrike, Finland eller Sverige samt någon av Brysselkonventionens äldre konventionsstater har ratificerat den. I *punkt 2* i artikeln bestäms om ikraftträdandet för en stat som ratificerar tillträdeskonventionen efter att den enligt punkt 1 har trätt i kraft. För en sådan stats del träder tillträdeskonventionen i kraft den första dagen i den tredje månaden efter att ratifikationsinstrumentet

har deponerats.

Artikel 17. I artikeln stadgas att generalsekreteraren i Europeiska gemenskapernas råd skall underrätta signatärstaterna om deponeringen av varje ratifikationsinstrumentet samt om datum för tillträdeskonventionens ikraftträdande för konventionsstaterna.

Artikel 18. I artikeln stadgas att tillträdeskonventionen skall uppgöras på medlemsstaternas tolv officiella språk och att samtliga språkversioner äger lika giltighet. Tillträdeskonventionen skall deponeras i generalsekretariatets vid Europeiska unionens råds arkiv. Generalsekreteraren skall överlämna en bestyrkt kopia av tillträdeskonventionen till regeringen i varje signatärstat.

1.2. Bestämmelser i Brysselkonventionen som till innehållet avviker från Luganokonventionens bestämmelser

AVDELNING II

DOMSTOLSBEHÖRIGHET

Avsnitt 2. Särskilda behörighetsregler

Artikel 5. Punkt 1 i artikeln avviker i fråga om en detalj ifrån punkt 1 i artikel 5 i Luganokonventionen. Skiljaktigheten gäller definitionen av behörigheten i mål rörande anställningsavtal. Enligt båda konventionerna är i första hand domstolen i den ort där arbetstagaren vanligtvis utför sitt arbete behörig. Om en arbetstagare inte vanligtvis utför sitt arbete i en och samma stat, kan målet dock väckas också vid domstolen i den ort där det affärsställe genom vilket arbetstagaren anställts är eller var beläget. Enligt Brysselkonventionen är det dock endast den anställde som har att väcka talan i domstolen på affärsstället för den arbetsgivare som anställt arbetstagaren. Enligt Luganokonventionen har däremot även arbetsgivaren denna rätt. I övrigt motsvarar bestämmelserna i artikel 5 i Brysselkonventionen bestämmelserna i artikel 5 i Luganokonventionen.

Avsnitt 5. Exklusiv behörighet

Artikel 16. Punkt 1 b i artikel 16 skiljer sig från motsvarande konventionspunkt i Luganokonventionen. Punkt 1 b i artikeln innehåller ett undantag från grundregeln i

punkt 1 enligt vilken också talan som avser nyttjanderätt till fast egendom skall väckas vid domstolarna i den stat där egendomen är belägen. Bestämmelsen har utformats uttryckligen med tanke på tvister som gäller hyresavtal för korttidsuthyrning av semesterbostäder. Enligt denna punkt har också domstolarna på den ort där svaranden har hemvist behörighet, om talan avser avtal om nyttjanderätt till fast egendom för tillfälligt privat bruk under en tid av högst sex på varandra följande månader. I olikhet mot vad som är fallet beträffande Luganokonventionen är en förutsättning för tillämpning av punkt 1 b i artikel 16 i Brysselkonventionen dock, att fastighetens ägare och nyttjanderättsinnehavaren båda är fysiska personer och att de båda har hemvist i samma konventionsstat. Enligt motsvarande bestämmelse i Luganokonventionen förslår det däremot att nyttjanderättshavaren är en fysisk person och att ingendera parten har hemvist i den stat där egendomen är belägen. Skiljaktigheter mellan konventionerna föreligger också såtillvida att artikel 1 b i Protokoll nr 1 i Luganokonventionen gör det möjligt att göra ett förbehåll beträffande artikel 16 punkt 1 b. Enligt Brysselkonventionen är det inte möjligt att göra ett sådant förbehåll. I övrigt motsvarar bestämmelserna i Brysselkonventionens artikel 16 bestämmelserna i Luganokonventionens artikel 16.

Avsnitt 6. Avtal om domstols behörighet

Artikel 17. Stycke 5 i Brysselkonventionens artikel 17 avviker från stycke 5 i artikel 17 i Luganokonventionen. I detta stycke bestäms att giltiga prorogationsavtal i fråga om anställningsavtal kan ingås endast efter tvistens uppkomst. Enligt Brysselkonventionen är nämligen ett prorogationsavtal i dylika fall giltigt även i det fall att arbetstagaren med åberopande av avtalet väcker talan vid andra domstolar än domstolen på den ort där svaranden har hemvist eller vid domstol som bestäms enligt artikel 5 punkt 1. I Luganokonventionen ingår inte någon bestämmelse som skulle motsvara denna.

1.3. 1971 års protokoll med senare ändringar

Artikel 1. I artikeln ges EG-domstolen be-

hörighet att meddela avgörande om tolkningen av följande handlingar: Brysselkonventionen och det till denna bifogade protokollet, de därefter ingångna tillträdeskonventionerna och det här avsedda protokollet.

Artikel 2. I artikeln bestäms om de domstolar som kan begära förhandsavgörande i tolkningsfrågor. Förhandsavgörande kan i samband med ett anhängigt mål begäras av de i punkt 1 i artikeln nämnda högsta domstolarna i varje konventionsstat. Dessutom kan förhandsavgörande enligt punkt 2 begäras av domstolarna i konventionsstaterna då dessa behandlar mål om ändringssökande. I artikelns punkt 3 bestäms att även de domstolar som uppräknas i artikel 37 i konventionen kan begära förhandsavgörande i sådana fall som avses i den nämnda artikeln.

Proceduren för förhandsavgörande enligt 1971 års protokoll avviker således från proceduren för förhandsavgörande enligt fördraget om upprättandet av EG på så sätt att domstolar i första instans inte har rätt att begära förhandsavgörande.

Artikel 3. I artikeln stadgas om rätten och skyldigheten att begära förhandsavgörande. Enligt artikelns *punkt 1* är de i artikel 2 punkt 1 nämnda högsta domstolarna i konventionsstaterna skyldiga att begära förhandsavgörande av EG-domstolen om en sådan domstol finner att fattandet av ett avgörande kräver att tolkningsfrågan avgörs. Enligt artikelns *punkt 2* kan de övriga domstolar som enligt punkt 2 och 3 i artikeln har rätt att begära förhandsavgörande göra detta, såvida fattandet av ett avgörande kräver att tolkningsfrågan avgörs. Skyldighet att begära förhandsavgörande har således endast de uppräknade domstolar, i vilkas beslut ändring inte kan sökas.

Artikel 4. I artikelns *punkt 1* stadgas att behörig myndighet i en konventionsstat har rätt att begära avgörande i fråga om tolkningen av bestämmelser som ingår i de i artikel 1 nämnda handlingarna, om en laga kraft vunnen dom som meddelats av en domstol i denna stat står i strid med en tolkning som meddelats av gemenskapernas domstol eller med en dom som vunnit laga kraft av en i artikel 2 nämnd domstol i en annan konventionsstat.

Enligt artikel 2 i Protokoll Nr 2 till Luganokonventionen skall konventionsstaterna sinsemellan utbyta information om tillämpningen av både Lugano- och Brysselkonventionen. Enligt artikeln skall behöriga myn-

digheter i konventionsstaterna tillställa registratorn vid EG-domstolen, som har utpekats som centralmyndighet, de domar som har meddelats med tillämpning av någondera konventionen. I Finland är justitieministeriet den myndighet, som skall tillställa centralmyndigheten de i bestämmelsen avsedda domarna. Med hänsyn till detta bör det anses vara ändamålsenligt, att justitieministeriet även är den nationella behöriga myndighet, som av EG-domstolen kan begära tolkningsavgörande enligt artikel 4 i Brysselkonventionen.

Enligt artikelns *punkt 2* inverkar den tolkning som domstolen gett med anledning av en i artikeln avsedd begäran inte på de avgöranden, för vilkas skull tolkningen begärdes. I artikelns *punkt 3* ges även det offentliga högsta representant vid kassationsdomstolen i en konventionsstat rätt att framställa begäran enligt punkt 1. Vidare kan enligt punkt 3 en konventionsstat ge sådan rätt till någon annan myndighet. I Finland finns inte sådana offentliga representanter. Tills vidare är det inte heller nödvändigt att utse någon myndighet som, utöver justitieministeriet, skulle ha rätt att begära i artikelns punkt 1 avsett tolkningsavgörande av EG-domstolen. I artikelns *punkt 4* ges konventionsstaterna, Europeiska gemenskapernas kommission och råd rätt att tillställa domstolen inlagor och skriftliga synpunkter inom två månader efter att domstolens registrator har underrättat konventionsstaterna om en begäran i enlighet med artikeln. I artikelns *punkt 5* bestäms att avgifter inte skall uppbäras och kostnader inte ersättas vid förfarande enligt artikeln.

Artikel 5. I artikelns *punkt 1* bestäms att för det i artikel 1 avsedda tolkningsförfarandet i EG-domstolen, gällande i nämnda artikel uppräknade handlingar, skall tillämpas bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen och i det till detta fördrag bilagda protokollet om stadgan för gemenskapernas domstol. I artikelns punkt 1 hänvisas i första hand till artikel 177 i fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen. Enligt nämnda artikel binder en tolkning av Brysselkonventionen, 1971 års protokoll eller tillträdeskonventionerna, som EG-domstolen givit genom ett förhandsavgörande, alltid den domstol som begärt tolkningsavgörandet.

Enligt artikelns *punkt 2* skall domstolens

rättegångsregler vid behov anpassas och kompletteras i enlighet med artikel 188 i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen.

Artikel 6. Den bestämmelse som ingick i ifrågavarande artikel upphävdes genom artikel 26 i 1989 års tillträdeskonvention, varför artikeln nu står tom.

Artikel 7. I artikeln stadgas om signatärstaternas skyldighet att ratificera protokollet.

Artikel 8. I artikeln stadgas om protokollets ikraftträdande. 1971 års protokoll har trätt i kraft mellan de ursprungliga signatärstaterna den 1 september 1975. För de staters vidkommande som senare har tillträtt konventionen och 1971 års protokoll träder protokollet i kraft samtidigt som den egentliga konventionen och de tidigare tillträdeskonventionerna.

Artikel 9. I artikeln bestäms att en stat som blir medlem i Europeiska ekonomiska gemenskapen och för vilken artikel 63 i Brysselkonventionen är tillämplig även skall godta bestämmelserna i 1971 års protokoll med nödvändig anpassning.

Artikel 10. I artikeln bestäms att generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd skall underrätta signatärstaterna om deponeringen av ratifikationsinstrumenten, om datum för protokollets ikraftträdande för konventionsstaternas del samt om sådana i artikel 4 punkt 3 avsedda förordnanden, enligt vilken en myndighet i någon konventionsstat har givits rätt att begära tolkningsavgörande om domar som vunnit laga kraft. Punkt d i artikeln har uteslutits.

Artikel 11. I artikeln bestäms om konventionsstaternas skyldighet att skriftligen till generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd överlämna sådana lagtexter som innebär ändringar i förteckningen över domstolar i artikel 2 punkt 1.

Artikel 12. I artikeln bestäms att protokollet är giltigt obegränsad tid.

Artikel 13. I artikeln bestäms om revidering av protokollet. Varje konventionsstat kan begära revidering och ordföranden i Europeiska gemenskapernas råd skall om så sker sammankalla en revisionskonferens.

Artikel 14. I artikeln bestäms bland annat om giltigheten hos de olika språkversionerna av protokollet, om deposition av protokollet och om överlämnande av en bestyrkt kopia till regeringarna i signatärstaterna.

2. Motivering till lagförslagen

2.1. Lag om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om Österrikes, Finlands och Sveriges tillträde till konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område samt till protokollet om dess tolkning i Europeiska gemenskapernas domstol

1 §. I paragrafen föreslås att de bestämmelser i tillträdeskonventionen för Österrike, Finland och Sverige som hör till området för lagstiftningen skall stadgas vara giltiga som överenskommet.

2 §. Enligt paragrafen skall justitieministeriet vara den myndighet som är behörig att begära tolkningsavgöranden av domstolen i överensstämmelse med artikel 4 i 1971 års protokoll. För förutsättningarna för framställande av begäran om tolkning och verkningarna av tolkningsavgörandena samt procedurfrågorna har redogjorts ovan i avsnitt 1.3. I paragrafen bestäms även om de mera preciserade bestämmelser som krävs för lagens ikraftträdande och tillämpning. I den mån mera preciserade bestämmelser är behövliga föreslås de ges genom förordning.

3 §. I paragrafen bestäms om lagens ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

2.2. Sjölagen

13 kap. 60 §. I paragrafen stadgas om avtalsvillkor gällande behörig domstol vid tvist om transport av styckegods. I 1 mom. begränsas avtalsparternas rätt att ingå prorogationsavtal. Eftersom avtalsparterna enligt Luganokonventionen har rätt att förhållandevis fritt ingå prorogationsavtal, konstateras i 4 mom. bl.a. att vad som stadgas i 1 mom. inte gäller om annat följer av konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område och därtill hörande protokoll.

Eftersom Brysselkonventionen garanterar samma avtalsfrihet som Luganokonventionen, föreslås att 4 mom. ändras sålunda, att där även hänvisas till Brysselkonventionen.

21 kap. 5 §. I paragrafen stadgas om behörig domstol vid befordran av passagerare. I 1 mom. tillåts att karendens möjlighet att väcka talan vid sjörättsdomstol genom avtal

begränsas på ett visst sätt. Andra begränsningar konstateras vara verkningslösa. Enligt 2 mom. gäller inte vad som stadgas i 1 mom. om annat följer av konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område och därtill hörande protokoll.

Eftersom Brysselkonventionen garanterar samma avtalsfrihet som Luganokonventionen, föreslås att 2 mom. ändras sålunda, att där även hänvisas till Brysselkonventionen.

3. Ikraftträdande

Tillträdeskonventionen träder i kraft mellan de stater som har ratificerat den den första dagen i den tredje månaden efter att Österrike, Finland eller Sverige och en stat som redan har ratificerat Brysselkonventionen har deponerat sina ratifikationsinstrument. För en stat som genomför ratifikationen efter denna tidpunkt träder tillträdeskonventionen i kraft den första dagen i den tredje månaden efter depositionen av ratifikationsinstrumentet.

Den lag som ingår i propositionen avses träda i kraft vid den tidpunkt då tillträdeskonventionen träder i kraft för Finlands vidkommande. Före lagens ikraftträdande tillämpas tidigare lag gällande domstols internationella behörighet och domars verkställighet.

4. Behovet av riksdagens samtycke

Lagstiftningen i Finland innehåller inga generella bestämmelser om när ett privaträttsligt tvistemål med internationella anknytningar kan tas upp till prövning här. Situationen är densamma när det gäller erkännande och verkställighet av domar som gäller privaträttsligt anspråk. Luganokonventionen, som har antagits genom lag, har dock ändrat situationen i relation till konventionsstaterna. Tillämpningsområdet för Brysselkonventionen är detsamma som för Luganokonventionen, varför bestämmelserna i Brysselkonventionen delvis begränsar tillämpningen av Luganokonventionen. Av denna anledning, och då den tolkningsbehörighet som i 1971 års protokoll har givits åt EG-domstolen begränsar de finska domstolarnas domsrätt och därmed den suveränitet som enligt 1 och 2 § regeringsformen tillkommer Finland, är riksdagens samtycke nödvändigt för att anta till-

trädeskonventionen för Österrike, Finland och Sverige.

5. Lagstiftningsordningen

Genom 1971 års protokoll som är bilagt Brysselkonventionen ges EG-domstolen behörighet att tolka bestämmelserna i Brysselkonventionen, 1971 års protokoll och de senare ingångna tillträdeskonventionerna. Med stöd av artikel 3 punkt 1 i 1971 års protokoll förpliktigas konventionsstaternas högsta domstolar att av EG-domstolen begära förhandsavgörande om tolkningen av konventionsbestämmelser som påverkar mål som de har under behandling. Även domstolar som är bevärinstans har rätt att begära förhandsavgörande. Den tolkning som meddelas i förhandsavgörandet binder den nationella domstolen, även om det förblir dess behörighet av avgöra själva målet. Därigenom accepteras EG-domstolen som en del av det finska domstolssystemet och en del av de finska domstolarnas domsrätt överförs till EG-domstolen.

EG-domstolens behörighet har ansetts begränsa de finska domstolarnas oberoende, eftersom det oberoende som avses i 2 § 4 mom. regeringsformen omfattar oberoende av andra organ även i lagtolkningsfrågor (GrUU 14/1994 rd). Grundlagsutskottet har i samma sammanhang ansett att förfarandet även står i strid med 53 och 56 § regeringsformen, eftersom den högsta domsrätten, som enligt dessa paragrafer ankommer på högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen, också inbegriper rätt att besluta om tolkningen av de stadganden som skall tillämpas.

Enligt artikel 4 punkt 2 i den akt som är bilagd fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen har Finland förbundit sig att bland annat tillträda Brysselkonventionen. Enligt regeringens proposition om anslutningsöverenskommelsen skall anslutningen till de överenskommelser som avses i den till anslutningsfördraget bilagda akten dock ske i den ordning som anges av sedvanlig fördragspraxis (RP 135/1994 rd s. 106). Fördenskull bör lagförslaget om antagande av vissa bestämmelser i konventionen om Österrikes, Finlands och Sveriges tillträde till konventionen om domstols behörighet samt verkställighet av domar på privaträttens område samt protokollet om dess tolkning i Europeiska gemenskapernas domstol stiftas i

den ordning som stadgas i 69 § 1 mom. riksdagsordningen.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 33 § regeringsformen föreslås

att Riksdagen måtte godkänna de bestämmelser i den i Bryssel den 29 november ingångna tillträdeskonventionen, som erfordrar Riksdagens godkännande.

Eftersom tillträdeskonventionen innehåller bestämmelser, som hör till området för lagstiftningen, och eftersom tillträdeskonventionens ikraftträdande förutsätter vissa ändringar i den gällande lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag för godkännande:

1.

Lag

om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om Österrikes, Finlands och Sveriges tillträde till konventionen om domstols behörighet samt verkställighet av domar på privaträttens område samt protokollet om dess tolkning i Europeiska gemenskapernas domstol

I enlighet med riksdagens beslut, som har fattats i den ordning som bestäms i 69 § 1 mom. riksdagsordningen, stadgas:

1 §

Bestämmelserna i den i Bryssel den 29 november 1996 ingångna konventionen om Österrikes, Finlands och Sveriges tillträde till den i Bryssel den 27 september 1968 ingångna konventionen om domstols behörighet samt verkställighet av domar på privaträttens område, det därtill anslutna protokollet samt protokollet rörande konventionens tolkning i Europeiska gemenskapernas domstol är, till den del de tillhör lagstiftningens område, i kraft så som därom överenskomits.

ga myndighet som avses i artikel 4.1 i protokollet angående Europeiska gemenskapernas domstols tolkning av Brysselkonventionen.

3 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag ges vid behov genom förordning.

4 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

2 §

I Finland är justitieministeriet den behöri-

2.

Lag**om ändring av sjölagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 13 kap. 60 § 4 mom. och 21 kap. 5 § 2 mom. i sjölagen av den 15 juli 1994
(674/1994), som följer:

13 kap.

Transport av styckegods

60 §

Vad som stadgas i 1 mom. gäller inte om varken den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger i Finland, Danmark, Norge eller Sverige, eller om annat följer av konventionerna om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område och till dem hörande protokoll (FördrS 44/1993 och FördrS /).

21 kap.

Laga domstol och rättegång i sjörättsmål

5 §

Vad som stadgas i 1 mom. gäller inte om något annat följer av konventionerna om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område och till dem hörande protokoll.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. På avtal som ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas tidigare lag.

Nådendal den 24 juli 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Ole Norrback

2.

Lag**om ändring av sjölagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 13 kap. 60 § 4 mom. och 21 kap. 5 § 2 mom. i sjölagen av den 15 juli 1994 (674/1994), som följer:

Gällande lydelse

13 kap.

Transport av stycke gods

60 §

Vad som stadgas i 1 mom. gäller inte om varken den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger i Finland, Danmark, Norge eller Sverige, eller om annat följer av konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område och därtill hörande protokoll (FördrS 44/1993).

21 kap.

Laga domstol och rättegång i sjörättsmål

5 §

Vad som stadgas i 1 mom. gäller inte om något annat följer av konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område och därtill hörande protokoll.

Föreslagen lydelse

13 kap.

Transport av stycke gods

60 §

Vad som stadgas i 1 mom. gäller inte om varken den avtalade lastningshamnen eller den avtalade eller faktiska lossningshamnen ligger i Finland, Danmark, Norge eller Sverige, eller om annat följer av *konventionerna* om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område och *till dem* hörande protokoll (FördrS 44/1993 och FördrS /).

21 kap.

Laga domstol och rättegång i sjörättsmål

5 §

Vad som stadgas i 1 mom. gäller inte om något annat följer av *konventionerna* om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område och *till dem* hörande protokoll.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. På avtal som ingåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas tidigare lag.

1.

KONVENTION

om Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges tillträde till konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, samt till protokollet om domstolens tolkning av denna konvention, med den anpassning som har gjorts i dessa genom konventionen om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungarikets Storbritannien och Nordirland tillträde, konventionen om Hellenska republikens tillträde och konventionen om Konungariket Spaniens och Portugisiska republikens tillträde

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA I FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA GEMENSKAPEN,

SOM BEAKTAR att Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige i och med sitt medlemskap i Europeiska unionen har förbundit sig att ansluta sig till konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, samt till protokollet om domstolens tolkning av denna konvention, med den anpassning som har gjorts i dessa genom konventionen om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungarikets Storbritannien och Nordirland anslutning, konventionen om Hellenska republikens anslutning och konventionen om Konungariket Spaniens och Portugisiska republikens anslutning, och att därför inleda förhandlingar med medlemsstaterna i gemenskapen för att göra nödvändig anpassning i dem,

SOM ÄR MEDVETNA OM att medlemsstaterna i Europeiska gemenskapen och medlemsstaterna i Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) den 16 september 1988 i Lugano ingick konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, vilken utvidgar Brysselkonventionens principer till att även gälla stater som tillträder den konventionen,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

AVDELNING I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige ansluter sig till konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Bryssel den 27 september 1968, nedan kallad "1968 års konvention", och till protokollet om domstolens tolkning av denna konvention, undertecknat i Luxemburg den 3 juni 1971, nedan kallat "1971 års protokoll", så som de föreligger efter all den anpassning och alla de ändringar som gjorts i dem,

a) genom den konvention som undertecknades i Luxemburg den 9 oktober 1978, nedan kallad "1978 års konvention", om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungarikets Storbritannien och Nordirland tillträde till konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, samt till protokollet om domstolens tolkning av denna kon-

tion,

b) genom den konvention som undertecknades i Luxemburg den 25 oktober 1982, nedan kallad "1982 års konvention", om Hellenska republikens tillträde till konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, samt till protokollet om domstolens tolkning av denna konvention, med den anpassning som har gjorts i dessa genom konventionen om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungarikets Storbritannien och Nordirland anslutning,

c) genom den konvention som undertecknades i San Sebastian den 26 maj 1989, nedan kallad "1989 års konvention", om Konungariket Spaniens och Portugisiska republikens tillträde till konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, samt till protokollet om domstolens tolkning av denna konvention, med den anpassning som har gjorts i dessa genom konventionen om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungarikets Storbritannien och Nordirland anslutning och genom konventionen om Hellenska republikens anslutning.

AVDELNING II

Anpassning av 1968 års konvention

Artikel 2

I artikel 3 andra stycket i 1968 års konvention, i dess lydelse enligt artikel 4 i 1978 års konvention, artikel 3 i 1982 års konvention och artikel 3 i 1989 års konvention skall följande strecksatser införas:

- a) Mellan nionde och tionde strecksatsen:
 "— i Österrike: artikel 99 i lagen om domstols behörighet (Jurisdiktionsnorm)."
 b) Mellan tionde och elfte strecksatsen:
 "— i Finland: 10 kap 1 § 1 mom. andra, tredje och fjärde meningerna i rättegångsbalken/oikeudenkäymiskaari,
 — i Sverige: 10 kap 3 § första stycket, första meningerna i rättegångsbalken."

Artikel 3

I artikel 32.1 i 1968 års konvention, i dess lydelse enligt artikel 16 i 1978 års konvention, artikel 4 i 1982 års konvention och artikel 10 i 1989 års konvention skall följande strecksatser införas:

- a) Mellan tionde och elfte strecksatsen:
 "— i Österrike, vid Bezirksgericht."
 b) Mellan elfte och tolfte strecksatsen:
 "— i Finland, vid tingsrätt/käräjäoikeus,
 — i Sverige, vid Svea hovrätt."

Artikel 4

1. I artikel 37.1 i 1968 års konvention, i dess lydelse enligt artikel 17 i 1978 års konvention, artikel 5 i 1982 års konvention och artikel 11 i 1989 års konvention skall följande strecksatser införas:

- a) Mellan tionde och elfte strecksatsen:
 "— i Österrike, vid Bezirksgericht."
 b) Mellan elfte och tolfte strecksatsen:
 "— i Finland, vid hovrätt/hovioikeus,
 — i Sverige, vid Svea hovrätt."

2. I artikel 37.2 i 1968 års konvention, i dess lydelse enligt artikel 17 i 1978 års konvention, artikel 5 i 1982 års konvention och artikel 11 andra stycket i 1989 års konvention skall följande strecksatser införas:

- a) Mellan fjärde och femte strecksatsen:
 "— i Österrike, vid överklagande (Rekursverfahren), genom Revisionsrekurs och,

vid opposition (Widerspruchsverfahren), genom Berufung med möjlighet till Revision,".

- b) Mellan femte och sjätte strecksatsen:
 "— i Finland, genom besvär hos högsta domstolen/valittamalla korkeimmalta oikeudelta,
 — i Sverige, genom överklagande till Högsta domstolen,".

Artikel 5

I artikel 40.1 i 1968 års konvention, i dess lydelse enligt artikel 19 i 1978 års konvention, artikel 6 i 1982 års konvention och artikel 12 i 1989 års konvention skall följande strecksatser införas:

- a) Mellan tionde och elfte strecksatsen:
 "— i Österrike, vid Bezirksgericht."
 b) Mellan elfte och tolfte strecksatsen:
 "— i Finland, vid hovrätt/hovioikeus,
 — i Sverige, vid Svea hovrätt,".

Artikel 6

I artikel 41 i 1968 års konvention, i dess lydelse enligt artikel 20 i 1978 års konvention, artikel 7 i 1982 års konvention och artikel 13 i 1989 års konvention skall följande strecksatser införas:

- a) Mellan fjärde och femte strecksatsen:
 "— i Österrike, genom Revisionsrekurs,".
 b) Mellan femte och sjätte strecksatsen:
 "— i Finland, genom besvär hos högsta domstolen/valittamalla korkeimmalta oikeudelta,
 — i Sverige, genom överklagande till Högsta domstolen,".

Artikel 7

Artikel 55 i 1968 års konvention, i dess lydelse enligt artikel 24 i 1978 års konvention, artikel 8 i 1982 års konvention och artikel 18 i 1989 års konvention skall kompletteras med följande tillägg, vilka skall införas i kronologisk ordning i förteckningen över konventioner

"— konventionen mellan Konungariket Belgien och Österrike om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar angående underhållsskyldighet, undertecknad i Wien den 25 oktober 1957,

— konventionen mellan Förbundsrepu-

bliken Tyskland och Österrike om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 6 juni 1959,

— konventionen mellan Konungariket Belgien och Österrike om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar, skiljedomar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 16 juni 1959,

— konventionen mellan Förenade kungariket och Österrike med bestämmelser om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 14 juli 1961 med ändringsprotokoll undertecknat i London den 6 mars 1970,

— konventionen mellan Konungariket Nederländerna och Österrike om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Haag den 6 februari 1963,

— konventionen mellan Frankrike och Österrike om erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 15 juli 1966,

— konventionen mellan Luxemburg och Österrike om erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Luxemburg den 29 juli 1971,

— konventionen mellan Italien och Österrike om erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Rom den 16 november 1971,

— konventionen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Köpenhamn den 11 oktober 1977,

— konventionen mellan Österrike och Sverige om erkännande och verkställighet av civildomar, undertecknad i Stockholm den 16 september 1982,

— konventionen mellan Österrike och Spanien om erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och verkställbara officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 17 februari 1984, och

— konventionen mellan Finland och Österrike om erkännande och verkställighet av civildomar, undertecknad i Wien den 17

november 1986."

AVDELNING III

Anpassning av det protokoll som bilagts 1968 års konvention

Artikel 8

Artikel V i det protokoll som utgör bilaga till 1968 års konvention skall ersättas med följande:

"Artikel V

Den grund för behörighet som anges i artikel 6.2 och i artikel 10 rörande återgångskrav eller annat liknande får varken åberopas i Förbundsrepubliken Tyskland eller i Österrike. Mot den som har hemvist i en annan konventionsstat får talan väckas vid domstolarna

— i Förbundsrepubliken Tyskland, enligt artiklarna 68, 72, 73 och 74 i civilprocesslagen (Zivilprozessordnung) angående litisdenuktion,

— i Österrike, enligt artikel 21 i civilprocesslagen (Zivilprozessordnung) angående litisdenuktion.

Domar som har meddelats i andra konventionsstater med stöd av artikel 6.2 eller artikel 10 skall erkännas och verkställas i Förbundsrepubliken Tyskland och i Österrike i enlighet med avdelning III. De rättsverkningar som domar meddelade i dessa stater kan ha för tredje man genom tillämpningen av föregående stycke skall också erkännas i de andra konventionsstaterna."

Artikel 9

I artikel Va till det protokoll som utgör bilaga till 1968 års konvention skall följande text läggas till:

"I Sverige avses vid summarisk process i mål om betalningsföreläggande och handräkning med uttrycket domstol också svensk kronofogdemyndighet."

Artikel 10

I protokollet som utgör bilaga till 1968 års konvention skall följande artikel läggas till:

"Artikel Ve

Ett avtal om underhållsskyldighet som har ingåtts inför en administrativ myndighet eller bestyrkts av en sådan myndighet skall också anses som en officiell handling enligt artikel 50 första stycket i konventionen."

AVDELNING IV**Anpassning av 1971 års protokoll***Artikel 11*

I artikel 1 i 1971 års protokoll, i dess lydelse enligt artikel 30 i 1978 års konvention, artikel 10 i 1982 års konvention och artikel 24 i 1989 års konvention skall följande stycke läggas till:

"Europeiska gemenskapernas domstol är även behörig att tolka konventionen om Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges tillträde till konventionen den 27 september 1968 samt till detta protokoll, så som de har anpassats genom 1978, 1982 och 1989 års konventioner."

Artikel 12

I artikel 2.1 i 1971 års protokoll, i dess lydelse enligt artikel 31 i 1978 års konvention, artikel 11 i 1982 års konvention och artikel 25 i 1989 års konvention skall följande strecksatser införas:

a) Mellan nionde och tionde strecksatsen:

"— i Österrike: Oberste Gerichtshof,".

b) Mellan tionde och elfte strecksatsen:
"— i Finland: högsta domstolen och högsta förvaltningsdomstolen/korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus,

— i Sverige: Högsta domstolen, Regeringsrätten, Arbetsdomstolen och Marknadsdomstolen,".

AVDELNING V**Övergångsbestämmelser***Artikel 13*

1. 1968 års konvention och 1971 års protokoll, i deras lydelse enligt 1978 års konvention, 1982 års konvention, 1989 års konvention och denna konvention skall till-

lämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts och på officiella handlingar (actes authentiques) som har upprättats eller registrerats efter denna konventions ikraftträdande i ursprungsstaten och, i fråga om erkännande eller verkställighet av en dom eller en officiell handling, i den stat som ansökan riktar sig till.

2. Domar som har meddelats efter denna konventions ikraftträdande mellan ursprungsstaten och den stat som ansökan riktar sig till, i mål och ärenden som har anhängiggjorts före den dagen, skall dock erkännas och verkställas enligt bestämmelserna i avdelning III i 1968 års konvention, i dess lydelse enligt 1978 års konvention, 1982 års konvention, 1989 års konvention och denna konvention, om behörigheten har grundats på bestämmelser som överensstämmer antingen med bestämmelserna i den ändrade avdelning II i 1968 års konvention, eller med bestämmelserna i en konvention som gällde mellan ursprungsstaten och den stat som ansökan riktar sig till vid tiden för målets eller ärendets angängiggörande.

AVDELNING VI**Slutbestämmelser***Artikel 14*

1. Generalsekretären vid Europeiska unionens råd skall till Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges regeringar överlämna en bestyrkt kopia av 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention, 1982 års konvention och 1989 års konvention på danska, engelska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska och tyska språken.

2. De texter till 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention, 1982 års konvention och 1989 års konvention som har upprättats på finska och svenska språken äger lika giltighet som de andra texterna till 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention, 1982 års konvention och 1989 års konvention.

Artikel 15

Denna konvention skall ratificeras av signatärstaterna. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos generalsekretären vid Euro-

peiska unionens råd.

Artikel 16

1. Denna konvention träder i kraft den första dagen i den tredje månaden efter det att två signatärstater, varav den ena skall vara Republiken Österrike, Republiken Finland eller Konungariket Sverige, har deponerat sina ratifikationsinstrument.

2. I förhållande till varje annan signatärstat träder denna konvention i kraft den första dagen i den tredje månaden efter det att den staten har deponerat sitt ratifikationsinstrument.

Artikel 17

Generalsekreteraren vid Europeiska unionens råd skall underrätta signatärstaterna om

- a) deponeringen av varje ratifikationsinstrument,
- b) dagen för konventionens ikraftträdande för konventionsstaterna.

Artikel 18

Denna konvention, som har upprättats i ett enda exemplar på danska, engelska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska och tyska språken, vilka tolv texter alla äger lika giltighet, skall deponeras i arkiven hos generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd. Generalsekreteraren skall överlämna en bestyrkt kopia till regeringen i varje signatärstat.

2.

K O N S O L I D E R A D V E R S I O N

av 1968 års Brysselkonvention om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område och det första protokollet om domstolens tolkning av 1968 års konvention

Mot bakgrund av att konventionen om Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges tillträde till Brysselkonventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, samt till protokollet om domstolens tolkning av denna konvention undertecknades den 29 november 1997 är det önskvärt att yrkesverksamma på det rättsliga området, såsom vid tidigare anslutningar, får en kodifierad version av Brysselkonventionen och nämnda protokoll, uppdaterade i förhållande till den konvention som har offentliggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning nr C 189, 28.7.1990.

Texterna kompletteras med tre förklaringar från företrädarna för medlemsstaternas regeringar, där en avgavs 1978 i samband med den internationella konventionen om kvarstad och liknande säkerhetsåtgärder (arrest) i havsgående fartyg, den andra är från 1989 och rör ratificeringen av Konungariket Spaniens och Republiken Portugals anslutning och den sista är från 1996 och rör behörighet när en arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster utstationeras till en annan medlemsstat än den där han normalt utför sitt arbete.

Rådets generalsekretariat, där de berörda instrumentens original har deponerats i arkiven, har utarbetat den text som finns upptryckt i detta häfte. Det bör dock noteras att texten inte är bindande. De officiella svenskspråkiga texterna till de kodifierade instrumenten återfinns i följande tidningar:

- 1968 års Brysselkonvention: C 15, sidan 30, 15.1.1997,
- 1971 års protokoll: C 15, sidan 10, 15.1.1997,
- 1978 års anslutningskonvention: C 15, sidan 14, 15.1.1997,
- 1982 års anslutningskonvention: C 15, sidan 26, 15.1.1997,
- 1989 års anslutningskonvention: C 15, sidan 43, 15.1.1997 och
- 1996 års anslutningskonvention: C 15, sidan 1, 15.1.1997.

KONVENTION

om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område¹INGRESS²

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA I FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA EKONOMISKA GEMENSKAPEN,

SOM ÖNSKAR genomföra bestämmelserna i artikel 220 i nämnda fördrag, enligt vilken de skall säkerställa förenkling av formaliteter för ömsesidigt erkännande och verkställighet av rättsliga avgöranden,

SOM ÄR ANGELÄGNA om att i gemenskapen stärka det rättsliga skyddet för personer som är etablerade där,

SOM BEAKTAR att det för detta ändamål är nödvändigt att fastställa den internationella behörigheten för deras domstolar, att underlätta erkännande och tillskapa ett snabbt förfarande för att säkerställa verkställighet av domar, officiella handlingar (*actes authentiques*) och inför domstol ingångna förlikningar,

HAR BESLUTAT att ingå denna konvention och har för detta ändamål som befullmäktigade ombud utsett:

[Befullmäktigade ombud utsedda av medlemsstaterna]

SOM, församlade i rådet, sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

AVDELNING I

TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Artikel 1

Denna konvention är tillämplig på privaträttens område, oberoende av vilket slag av domstol det är fråga om. Den omfattar i synnerhet inte skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor³.

Konventionen är inte tillämplig på

1. fysiska personers rättsliga status, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, makars förmögenhetsförhållanden, arv och testamente,
2. konkurs, ackord och liknande förfaranden,
3. social trygghet,
4. skiljeförfarande.

AVDELNING II

DOMSTOLSBEHÖRIGHET

Avsnitt 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 2

Om inte annat föreskrivs i denna konvention, skall talan mot den som har hemvist i en konventionsstat väckas vid domstol i den staten, oberoende av i vilken stat han har medborgarskap.

För den som inte är medborgare i den stat där han har hemvist gäller samma bestämmelser om domstols behörighet som för statens egna medborgare.

Artikel 3

Talan mot den som har hemvist i en konventionsstat får väckas vid domstol i en annan konventionsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitt 2 till 6 i denna avdelning.

Särskilt följande bestämmelser får inte tillämpas mot en sådan person:

— I Belgien: artikel 15 i civillagen (Code civil – Burgerlijk Wetboek) och artikel 638 i processlagen (Code judiciaire – Gerechtlijk Wetboek),

— I Danmark: § 246, stk. 2 och 3, i lov om rettens pleje⁴,

— I Förbundsrepubliken Tyskland: § 23 i civilprocesslagen (Zivilprozessordnung),

— I Grekland: artikel 40 i civilprocesslagen (Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας),

— I Frankrike: artiklarna 14 och 15 i civillagen (Code civil),

— I Irland: de bestämmelser som medger behörighet på den grunden att stämningensansökan har delgivits svaranden under hans tillfälliga vistelse i Irland,

— I Italien: artiklarna 2 och 4, nr 1 och 2 i civilprocesslagen (Codice di procedura civile),

— I Luxemburg: artiklarna 14 och 15 i civillagen (Code civil),

— I Österrike: artikel 99 i lagen om domstols behörighet (Jurisdiktionsnorm),

— I Nederländerna: artikel 126, tredje stycket och artikel 127 i civilprocesslagen (Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering),

— I Portugal: artiklarna 65.1.c, 65.2 och 65.A.c i civilprocesslagen (Código de Processo Civil) och artikel 11 i lagen om rättegången i arbetstvister (Código de Processo de Trabalho),

— I Finland: 10 kap 1 § 1 mom. andra, tredje och fjärde meningen i rättegångsbalken/oikeudenkäymiskaari,

— I Sverige: 10 kap 3 § första stycket, första meningen i rättegångsbalken,

— I Förenade kungariket: de bestämmelser som medger att domstolsbehörighet grundas på

a) att stämningensansökan har delgivits svaranden under hans tillfälliga vistelse i Förenade kungariket, eller

b) att svaranden har egendom i Förenade kungariket, eller

c) att käranden erhållit kvarstad eller liknande säkerhetsåtgärd i egendom som finns i Förenade kungariket⁵.

Artikel 4

Om svaranden inte har hemvist i någon konventionsstat bestäms domstolarnas behörighet i varje konventionsstat i enlighet med

den statens lag, om inte annat följer av bestämmelserna i artikel 16.

Mot en sådan svarande kan den som har hemvist i en konventionsstat, oberoende av medborgarskap, på samma sätt som statens egna medborgare, åberopa de bestämmelser om domstols behörighet som gäller där och särskilt de bestämmelser som anges i artikel 3, andra stycket.

Avsnitt 2

Särskilda behörighetsregler

Artikel 5

Talan mot den som har hemvist i en konventionsstat kan väckas i en annan konventionsstat

1. om talan avser avtal, vid domstolen i den ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas; om talan avser anställningsavtal är denna ort den där arbetstagaren vanligtvis utför sitt arbete eller, om arbetstagaren inte vanligtvis utför sitt arbete i ett och samma land, kan talan mot arbetsgivaren även väckas vid domstolen i den ort där det affärsställe vid vilket arbetstagaren anställts är eller var beläget⁶,

2. om talan avser underhållsskyldighet, vid domstolen i den ort där den underhållsberättigade har sin hemvist eller vanliga vistelseort eller, om talan har samband med frågan om någons rättsliga status, vid den domstol som enligt sin egen lag är behörig att pröva denna fråga, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap⁷,

3. om talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden, vid domstolen i den ort där skadan inträffade,

4. om talan avser enskilt anspråk i anledning av brott, vid den domstol där brottmålet är anhängigt, i den mån domstolen enligt sin lag är behörig att pröva enskilda anspråk,

5. i fråga om tvist som hänför sig till verksamheten vid en filial, agentur eller annan etablering, vid domstolen i den ort där denna är belägen,

6. i hans egenskap av instiftare av en trust, trustee eller insatt förmånstagare till en trust som är upprättad antingen genom lag eller genom en skriftlig handling eller muntligen och skriftligen bekräftad, vid domstolarna i den konventionsstat där denna trust

har sitt säte⁸,

7. i fråga om tvist om betalning av bär-
garlön för bärgning av skeppslast eller för
frakt, vid den domstol där lasten eller frak-
ten

a) har blivit föremål för kvarstad eller
liknande säkerhetsåtgärd för att säkerställa
sådan betalning, eller

b) kunde ha blivit föremål för sådan
säkerhetsåtgärd, om inte borgen eller annan
säkerhet hade ställts,

förutsatt att det görs gällande att svaranden
har någon rätt till lasten eller frakten eller
hade sådan rätt vid tiden för bärgningen⁹.

Artikel 6

Talan mot den som har hemvist i en kon-
ventionsstat kan även väckas

1. om han är en av flera svaranden, vid
domstol där någon av svarandena har hem-
vist,

2. om talan avser återgångskrav eller
annat liknande, vid den domstol där det ur-
sprungliga käromålet är anhängigt, såvida
inte detta har väckts endast för att få talan
mot tredje man prövad vid annan domstol
än den som annars skulle ha varit behörig
att pröva talan mot honom,

3. vid genkämomål som grundar sig på
samma avtal eller omständigheter som hu-
vudkämomålet, vid den domstol där huvud-
kämomålet är anhängigt,

4. om talan avser avtal och denna talan
får förenas med ett annat mål mot samma
svarande om sakrätt till fast egendom, vid
domstolen i den konventionsstat där fastig-
heten är belägen¹⁰.

Artikel 6a¹¹

En domstol i den konventionsstat som
med stöd av denna konvention är behörig att
pröva mål om ansvar till följd av ett fartygs
användning eller drift är, liksom annan dom-
stol som enligt lagen i den staten är behörig
i stället för denna, också behörig att pröva
mål om begränsning av sådant ansvar.

Avsnitt 3

Behörighet vid försäkringstvister

Artikel 7

För försäkringstvister gäller i fråga om

domstols behörighet – utöver föreskrifterna i
artikel 4 och artikel 5.5 – bestämmelserna i
detta avsnitt.

Artikel 8¹²

Talan mot en försäkringsgivare som har
hemvist i en konventionsstat kan väckas

1. vid domstolarna i den stat där han
har hemvist, eller

2. i en annan konventionsstat, vid dom-
stolen i den ort där försäkringstagaren har
hemvist, eller

3. om han är en samförsäkrare, vid den
domstol i en konventionsstat där talan har
väckts mot huvudförsäkringsgivaren.

En försäkringsgivare, som inte har hemvist
i någon konventionsstat men som har en
filial, agentur eller annan etablering i en så-
dan stat, skall i fråga om tvister som hänför
sig till verksamheten vid denna anses ha
hemvist i den staten.

Artikel 9

Beträffande ansvarsförsäkring eller försäk-
ring av fast egendom kan talan mot försäk-
ringgivaren också väckas vid domstolen i
den ort där skadan inträffade. Detsamma
gäller om både lös och fast egendom omfat-
tas av samma försäkringsavtal och har ska-
dats genom samma händelse.

Artikel 10

I fråga om ansvarsförsäkring kan, om la-
gen i domstolsstaten tillåter det, talan mot
försäkringsgivaren vidare väckas vid den
domstol där den skadelidande har väckt ta-
lan mot den försäkrade.

Bestämmelserna i artiklarna 7, 8 och 9
gäller om den skadelidande väcker talan di-
rekt mot försäkringsgivaren, om sådan direkt
talan är tillåten.

Om den lag som är tillämplig på sådan
direkt talan tillåter att talan mot försäk-
ringstagaren eller den försäkrade får prövas i
samma rättegång, är samma domstol behörig
i förhållande till dessa personer.

Artikel 11

Med undantag av de fall som avses i arti-
kel 10 tredje stycket, får en försäkringsgiva-
re väcka talan endast vid domstolarna i den
konventionsstat där svaranden har hemvist,

vare sig denne är försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare.

Bestämmelserna i detta avsnitt inskränker inte rätten att väcka genkärsmål vid den domstol där huvudkärålet, enligt bestämmelserna i detta avsnitt, är anhängigt.

Artikel 12¹³

Avvikelser från bestämmelserna i detta avsnitt i ett avtal om domstolsbehörighet gäller endast om avtalet

1. har ingåtts efter tvistens uppkomst, eller

2. ger försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare rätt att väcka talan vid andra domstolar än dem som anges i detta avsnitt, eller

3. har ingåtts mellan en försäkringstagare och en försäkringsgivare, vilka vid försäkringsavtalets ingående hade hemvist eller sin vanliga vistelseort i samma konventionsstat, och avtalet innebär att domstolarna i den staten skall vara behöriga även om skadan skulle inträffa utomlands, såvida inte ett sådant avtal strider mot lagen i den staten, eller

4. har ingåtts med en försäkringstagare som inte har hemvist i någon konventionsstat, förutsatt att försäkringen inte är obligatorisk och inte heller avser fast egendom i en konventionsstat, eller

5. hänför sig till ett försäkringsavtal som omfattar en eller flera av de risker som anges i artikel 12a.

Artikel 12a¹⁴

De risker som avses i artikel 12.5 är följande:

1. Förlust av eller skada på

a) havsgående fartyg, anläggningar offshore eller på fria havet eller luftfartyg, där förlusten eller skadan har samband med deras användning för kommersiellt ändamål,

b) gods under transport, med undantag för passagerares resgods, när transporten helt eller delvis sker med sådant fartyg eller luftfartyg.

2. Ansvar, med undantag för fysisk skada på passagerare eller förlust av eller skada på deras resgods,

a) som är en följd av användningen eller driften av fartyg, anläggningar eller luftfartyg som anges i punkt 1 a, såvida inte lagen i den konventionsstat där sådant luft-

fartyg är registrerat förbjuder avtal om domstols behörighet i fråga om försäkring av sådana risker,

b) för förlust eller skada orsakad av gods under transport enligt punkt 1 b.

3. Ekonomisk förlust som har samband med användningen eller driften av fartyg, anläggningar eller luftfartyg enligt punkt 1 a, särskilt förlust av frakt eller befraktningsintäkter.

4. Varje risk som har samband med någon av de risker som avses i punkterna 1 till 3.

Avsnitt 4¹⁵

Behörighet vid konsumenttvister

Artikel 13

I tvister som gäller avtal som har ingåtts av en person för ändamål som kan anses ligga utanför hans affärsverksamhet eller yrkesverksamhet, i det följande kallad konsumenten, gäller i fråga om behörigheten – om inte annat följer av föreskrifterna i artikel 4 och artikel 5.5 – bestämmelserna i detta avsnitt, om det gäller

1. köp av varor där betalningen skall erläggas i särskilda poster, eller

2. lån som skall återbetalas i särskilda poster eller någon annan form av kredit om lånet eller krediten var avsedd att finansiera köp av varor, eller

3. andra avtal om leverans av varor eller utförande av tjänster, om

a) avtalet föregicks av ett särskilt anbud riktat till konsumenten i den konventionsstat där han har hemvist, eller annonsering där, och

b) konsumenten vidtog de för avtalets ingående nödvändiga åtgärderna i den staten.

Om konsumentens avtalspart inte har hemvist i en konventionsstat men har en filial, agentur eller annan etablering i en sådan stat, skall han anses ha hemvist i den staten såvitt avser tvister som hänför sig till denna verksamhet.

Detta avsnitt skall inte tillämpas på transportavtal.

Artikel 14

Konsumenten får väcka talan mot den andra avtalsparten antingen vid domstolarna i

den konventionsstat där denne har hemvist eller vid domstolarna i den konventionsstat där han själv har hemvist.

Talan mot en konsument får av den andra avtalsparten väckas endast vid domstolarna i den konventionsstat där konsumenten har hemvist.

Dessa bestämmelser inskränker inte rätten att väcka genkärsmål vid den domstol där huvudkärålet, enligt bestämmelserna i detta avsnitt, är anhängigt.

Artikel 15

Avvikelser från bestämmelserna i detta avsnitt i ett avtal om domstols behörighet gäller endast om avtalet

1. har ingåtts efter tvistens uppkomst, eller

2. ger konsumenten rätt att väcka talan vid andra domstolar än dem som anges i detta avsnitt, eller

3. har ingåtts av en konsument och dennes avtalspart, vilka vid avtalets ingående hade hemvist eller sin vanliga vistelseort i samma konventionsstat, och avtalet ger domstolarna i den staten behörighet, såvida inte ett sådant avtal strider mot lagen i den staten.

Avsnitt 5

Exklusiv behörighet

Artikel 16

Följande domstolar skall, oberoende av parternas hemvist, ha exklusiv behörighet

1. a) om talan avser sakrätt i fast egendom eller nyttjanderätt till fast egendom, domstolarna i den konventionsstat där egendomen är belägen,

b) dock skall, om talan avser avtal om nyttjanderätt till fast egendom för tillfälligt privat bruk under en tid av högst sex på varandra följande månader, också domstolarna i den konventionsstat där svaranden har hemvist vara behöriga under förutsättning att ägaren och nyttjanderättsinnehavaren är fysiska personer och har hemvist i samma konventionsstat¹⁶,

2. om talan avser giltighet, ogiltighet eller upplösning av bolag eller andra juridiska personer eller beslut av deras organ, domstolarna i den konventionsstat där den juridiska personen har sitt säte,

3. om talan avser giltigheten av inskrivningar i offentliga register, domstolarna i den konventionsstat där registret förs,

4. om talan avser registrering eller giltighet av patent, varumärken, mönster och liknande rättigheter för vilka krävs deposition eller registrering, domstolarna i den konventionsstat där deposition eller registrering har begärts eller har ägt rum eller – på grund av bestämmelserna i en internationell konvention – anses ha ägt rum,

5. om talan avser verkställighet av domar, domstolarna i den konventionsstat där domen har verkställts eller skall verkställas.

Avsnitt 6

Avtal om domstols behörighet

Artikel 17¹⁷

Om parterna har träffat avtal om att en domstol eller domstolarna i en konventionsstat skall vara behöriga att avgöra en redan uppkommen tvist eller framtida tvister i anledning av ett bestämt rättsförhållande, och minst en av parterna har hemvist i en konventionsstat, skall endast den domstolen eller domstolarna i den staten vara behöriga. Ett sådant avtal skall vara antingen

a) skriftligt eller muntligt och skriftligen bekräftat, eller

b) i en form som överensstämmer med praxis som parterna har utbildat mellan sig, eller

c) i internationell handel, i en form som överensstämmer med handelsbruk eller annan sedvänja som parterna kände till eller borde ha känt till och som är allmänt känd och regelmässigt iaktas av parter i avtal av föreliggande typ vid det ifrågavarande slaget av handel.

Om ett sådant avtal har ingåtts mellan parter av vilka ingen har hemvist i en konventionsstat, är domstolarna i andra konventionsstater inte behöriga att pröva tvisten så länge den eller de utvalda domstolarna inte har förklarat sig obehöriga.

Den domstol eller de domstolar i en konventionsstat som enligt en handling varigenom en trust har bildats är behörig domstol, har exklusiv behörighet vid talan som väcks mot en instiftare, trustee eller insatt förmånstagare till en trust, om saken angår förhållandet mellan dessa personer eller deras rät-

tigheter eller skyldigheter inom ramen för denna trust.

Avtal om domstols behörighet eller motsvarande bestämmelser i en handling varigenom en trust har bildats har ingen verkan om de strider mot bestämmelserna i artiklarna 12 eller 15 eller om de domstolar vilkas behörighet de utesluter har exklusiv behörighet enligt artikel 16.

Om ett avtal om domstols behörighet har träffats till förmån för endast en av parterna, behåller den parten sin rätt att väcka talan vid varje annan domstol som är behörig enligt denna konvention.

I mål om anställningsavtal är ett avtal om domstols behörighet giltig endast om det har ingåtts efter tvistens uppkomst eller om arbetstagaren åberopar det för att väcka talan vid andra domstolar än domstolen i den ort där svaranden har hemvist eller de domstolar som anges i artikel 5.1.

Artikel 18

Utöver den behörighet som en domstol i en konventionsstat har enligt andra bestämmelser i denna konvention, är domstolen behörig om svaranden går i svaromål inför denna. Detta gäller dock inte om svaranden gick i svaromål endast för att bestrida domstolens behörighet eller om en annan domstol har exklusiv behörighet enligt artikel 16.

Avsnitt 7

Prövning av behörighetsfrågan och av frågan om målet kan tas upp

Artikel 19

Om talan som väcks vid en domstol i en konventionsstat gäller en tvist som huvudsakligen rör en fråga som en domstol i en annan konventionsstat är exklusivt behörig att pröva enligt artikel 16, skall domstolen självant väcka sig obehörig.

Artikel 20

Om talan väcks vid en domstol i en konventionsstat mot en svarande som har hemvist i en annan konventionsstat, och svaranden inte går i svaromål, skall domstolen självant väcka sig obehörig, såvida den

inte är behörig enligt bestämmelserna i denna konvention.

Domstolen skall låta handläggningen av målet vila till dess att det har klarlagts att svaranden har haft möjlighet att få del av stämningens ansökan eller motsvarande handling i så god tid att han kunnat förbereda sitt svaromål eller att alla nödvändiga åtgärder för detta syfte har vidtagits¹⁸.

I stället för bestämmelserna i föregående stycke gäller bestämmelserna i artikel 15 i Haagkonventionen den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur, om stämningens ansökan eller underrättelse där om skall översändas till utlandet i enlighet med nämnda konvention.

Avsnitt 8

Litispensens och mål som har samband med varandra

Artikel 21¹⁹

Om talan väcks vid domstolar i olika konventionsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, skall varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, skall övriga domstolar självant avvisa talan till förmån för den domstolen.

Artikel 22

Om käromål som har samband med varandra är väckta vid domstolar i olika konventionsstater och målen prövas i första instans, får varje domstol utom den vid vilken talan först väckts låta handläggningen av målet vila.

Annan domstol än den vid vilken talan först väckts får också avvisa talan på begäran av en av parterna, om dess lag tillåter förening av mål som har samband med varandra och den domstol vid vilken talan först väckts är behörig att pröva båda käromålen.

Vid tillämpningen av denna artikel skall käromålet anses ha samband med varandra om de är så förenade att en gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en

följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

Artikel 23

Om flera domstolar är exklusivt behöriga, skall varje domstol utom den vid vilken talan först väckts förklara sig obehörig till förmån för den domstolen.

Avsnitt 9

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder

Artikel 24

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en konventionsstat, får begäras hos domstolarna i den staten, även om domstol i en annan konventionsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna konvention.

AVDELNING III

ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET

Artikel 25

I denna konvention förstås med dom varje avgörande som har meddelats av domstol i en konventionsstat oavsett dess rubricering, såsom dom, beslut eller förordnande om verkställighet, liksom domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader.

Avsnitt 1

Erkännande

Artikel 26

En dom som har meddelats i en konventionsstat skall erkännas i de andra konventionsstaterna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas.

Om frågan om en dom skall erkännas eller inte är föremål för tvist, kan en part, som gör gällande att domen skall erkännas, genom att anlita det förfarande som föreskrivs i avsnitt 2 och 3 i denna avdelning, få fastställt att domen skall erkännas.

Om utgången av ett mål som handläggs

vid en domstol i en konventionsstat är beroende av om en dom skall erkännas, är den domstolen behörig att pröva frågan om erkännande.

Artikel 27

En dom skall inte erkännas

1. om ett erkännande skulle strida mot grunderna för rättsordningen *ordre public* i den stat där domen görs gällande,

2. om det är en tredskodom eller en annan dom som har meddelats mot en utebliven svarande och svaranden inte på rätt sätt har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid för att kunna förbereda sitt svaromål²⁰,

3. om domen är oförenlig med en dom som har meddelats i en tvist mellan samma parter i den stat där domen görs gällande,

4. om domstolen i ursprungsstaten i sin dom har tagit ställning till en fråga om en fysisk persons rättsliga status, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, makars förmögenhetsförhållanden, arv eller testamente i strid med en internationellt privaträttslig bestämmelse i den stat där domen görs gällande, såvida inte resultatet skulle ha blivit det samma om domstolen hade tillämpat sistnämnda stats internationellt privaträttsliga bestämmelser,

5. om domen är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en icke fördragsslutande stat mellan samma parter och rörande samma sak, såvida den först meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den stat där domen görs gällande²¹.

Artikel 28

En dom skall vidare inte erkännas om den strider mot bestämmelserna i avsnitt 3, 4 och 5 i avdelning II, och inte heller i de fall som avses i artikel 59.

Vid den behörighetsprövning som åsyftas i föregående stycke är den domstol eller myndighet som prövar frågan om erkännande bunden av de faktiska omständigheter som domstolen i ursprungsstaten har grundat sin behörighet på.

Domstolens behörighet i ursprungsstaten får inte omprövas på andra grunder än som avses i första stycket; behörighetsreglerna omfattas inte av de i artikel 27.1 åsyftade grunderna för rättsordningen.

Artikel 29

En utländsk dom får aldrig omprövas i sak.

Artikel 30

Om det vid domstol i en konventionsstat görs gällande att en dom som har meddelats i en annan konventionsstat skall erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om ändring i domen har sökts genom anlitande av ordinära rättsmedel.

Om det vid domstol i en konventionsstat görs gällande att en dom som har meddelats i Irland eller Förenade kungariket skall erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om verkställighet av domen har uppskjutits i ursprungsstaten på grund av att ändring i domen har sökts²².

Avsnitt 2**Verkställighet***Artikel 31*

En dom som har meddelats i en konventionsstat och som är verkställbar i den staten skall verkställas i en annan konventionsstat sedan domen, på ansökan av part, har förklarats vara verkställbar där²³.

I förenade kungariket skall sådana domar dock verkställas i England och Wales, i Skottland eller i Nordirland sedan domen, på ansökan av part, har registrerats för verkställighet i den delen av Förenade kungariket²⁴.

Artikel 32

1. Ansökan skall göras

- i Belgien, vid tribunal de première instance eller rechtbank van eerste aanleg,
- i Danmark, vid "byret"²⁵,
- i Förbundsrepubliken Tyskland, hos ordföranden i en avdelning av Landgericht,
- i Grekland, vid μονομελές πρωτοδικείο,
- i Spanien, vid Juzgado de Primera Instancia,
- i Frankrike, hos ordföranden i tribunal de grande instance,
- i Irland, vid High Court,
- i Italien, vid corte d'appello,
- i Luxemburg, hos ordföranden i tribunal d'arrondissement,

- i Österrike, vid Bezirksgericht,
- i Nederländerna, hos ordföranden i arrondissementsrechtsbank,
- i Portugal, vid Tribunal Judicial de Círculo,

- i Finland, vid tingsrätt/käräjäoikeus,
- i Sverige, vid Svea Hovrätt,
- i Förenade kungariket,
 - a) i England och Wales, vid High Court of Justice eller, i fråga om domar om underhållsskyldighet, vid Magistrates' Court genom förmedling av Secretary of State,
 - b) i Skottland, vid Court of Session eller, i fråga om domar om underhållsskyldighet, vid Sheriff Court genom förmedling av Secretary of State,
 - c) i Nordirland, vid High Court of Justice eller, i fråga om domar om underhållsskyldighet, vid Magistrates' Court genom förmedling av Secretary of State²⁶.

2. Den lokala behörigheten skall bestämmas efter motpartens hemvist. Om denna inte har hemvist i den stat där verkställighet begärs, skall behörigheten bestämmas efter den plats där verkställighet skall ske.

Artikel 33

Förfarandet vid ansökan om verkställighet regleras av lagen i den stat där verkställighet begärs.

Sökanden skall uppge en delgivningsadress inom den domstols domkrets där ansökan görs.

Om lagen i den staten inte föreskriver att en sådan adress skall anges, skall sökanden i stället utse ett ombud i saken.

De handlingar som anges i artiklarna 46 och 47 skall bifogas ansökan.

Artikel 34

Den domstol som prövar ansökan skall avgöra frågan snarast; i detta skede av förfarandet skall motparten inte ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

Ansökan får avslås endast på någon av de i artiklarna 27 och 28 angivna grunderna.

Den utländska domen får aldrig omprövas i sak.

Artikel 35

En behörig domstolstjänsteman skall snarast, på det sätt som föreskrivs i verkställig-

hetsstaten, underrätta sökanden om det avgörande som har meddelats med anledning av ansökningen.

Artikel 36

Om verkställighet medges, kan motparten söka ändring av avgörandet inom en månad från det att han delgavs detta.

Om ändringssökanden har hemvist i annan konventionsstat än den där avgörandet att medge verkställighet meddelades, skall fristen för att söka ändring vara två månader och löpa från den dag då beslutet delgavs honom, antingen personligen eller i hans bostad. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.

Artikel 37²⁷

1. Ansökan om ändring av ett avgörande som medger verkställighet skall göras enligt de bestämmelser som gäller för kontradiktorisk tvistemålsprocess

— i Belgien, vid tribunal de première instance eller rechtbank van eerste aanleg,

— i Danmark, vid landsret,

— i Förbundsrepubliken Tyskland, vid Oberlandesgericht,

— i Grekland, vid Εφετείο,

— i Spanien, vid Audiencia Provincial,

— i Frankrike, vid Cour d'appel,

— i Irland, vid High Court,

— i Italien, vid corte d'appello,

— i Luxemburg, vid Cour supérieure de justice i dess sammansättning som överinstans i civilmål,

— i Österrike, vid Bezirksgericht,

— i Nederländerna, vid arrondissementsrechtbank,

— i Portugal, vid Tribunal de Relação,

— i Finland, vid hovrätt/hovioikeus,

— i Sverige, vid Svea hovrätt,

— i Förenade kungariket,

a) i England och Wales, vid High Court of Justice eller, i fråga om domar om underhållsskyldighet, vid Magistrates' Court,

b) i Skottland, vid Court of Session eller, i fråga om domar om underhållsskyldighet, vid Sheriff Court,

c) i Nordirland, vid High Court of Justice eller, i fråga om domar om underhållsskyldighet, vid Magistrates' Court.

2. Mot de avgörande som meddelas med anledning av att ändring har sökts får talan endast föras

— i Belgien, Grekland, Spanien, Frankrike, Italien, Luxemburg och Nederländerna genom kassationsbesvär,

— i Danmark, genom överklagande till højesteret efter tillstånd från justitieministern,

— i Förbundsrepubliken Tyskland, genom Rechtsbeschwerde,

— i Österrike, vid överklagande (Rekursverfahren), genom Revisionsrekurs och, vid opposition (Widerspruchsverfahren), genom Berufung med möjlighet till Revision,

— i Irland, genom överklagande av en rättsfråga till supreme Court,

— i Portugal, genom överklagande av en rättsfråga,

— i Finland, genom besvär hos högsta domstolen/korkein oikeus,

— i Sverige, genom överklagande till Högsta domstolen,

— i Förenade kungariket genom ett överklagande som avser en rättsfråga.

Artikel 38

Den domstol som handlägger verkställighetsfrågan efter det att ändring har sökts enligt artikel 37 första stycket, får på begäran av klaganden låta handläggningen av målet vila, om talan mot domen har förts genom anlitande av ordinära rättsmedel i ursprungsstaten eller om fristen för sådan talan ännu inte har löpt ut; i sistnämnda fall får domstolen bestämma en tid inom vilken en sådan talan skall föras.

Om domen meddelades i Irland eller i Förenade kungariket skall varje form av överklagande som står till buds i ursprungsstaten anses som en sådan talan mot domen med anlitande av ordinära rättsmedel som avses i första stycket²⁸.

Domstolen kan också göra verkställigheten beroende av att det ställs sådan säkerhet som domstolen bestämmer.

Artikel 39

Så länge den i artikel 36 angivna fristen för att söka ändring inte har löpt ut och intill dess att beslut har meddelats med anledning av att ändring sökts, får inga andra åtgärder för verkställighet än säkerhetsåtgärder vidtas mot gäldenärens egendom.

Ett avgörande som medger verkställighet

medför att sådana säkerhetsåtgärder får vidtas.

Artikel 40

1. Om en ansökan om verkställighet avslås, kan sökanden ansöka om ändring av avgörandet

— i Belgien, vid cour d'appel eller hof van beroep,

— i Danmark, vid landsret,

— i Förbundsrepubliken Tyskland, vid Oberlandesgericht,

— i Grekland, vid Εφετείο,

— i Spanien, vid Audiencia Provincial,

— i Frankrike, vid cour d'appel,

— i Irland, vid High Court,

— i Italien, vid corte d'appello,

— i Luxemburg, vid Cour supérieure de justice i dess sammansättning som överinstans i civilmål,

— i Österrike, vid Bezirksgericht,

— i Nederländerna, vid gerechtshof,

— i Portugal, vid Tribunal da Relção,

— i Finland, vid hovrätt/hovioikeus,

— i Sverige, vid Svea hovrätt,

— i Förenade kungariket,

a) i England och Wales, vid High Court of Justice eller, i fråga om domar om underhållsskyldighet, vid Magistrates' Court,

b) i Skottland, vid Court of Session eller, i fråga om domar om underhållsskyldighet vid Sheriff Court,

c) i Nordirland, vid High Court of Justice eller, i fråga om domar om underhållsskyldighet, vid Magistrates' Court²⁹.

2. Den domstol som handlägger frågan om verkställighet efter det att ändring har sökts skall höra motparten. Om denne underlåter att förklara sig skall bestämmelserna i artikel 20 andra och tredje styckena tillämpas även om han inte har hemvist i en konventionsstat.

Artikel 41³⁰

Mot det avgörande som meddelas med anledning av att sådan ändring som avses i artikel 40 har sökts får talan endast föras

— i Belgien, Grekland, Spanien, Frankrike, Italien, Luxemburg och Nederländerna, genom kassationsbesvär,

— i Danmark, genom besvär till højesteret efter tillstånd från justitieministern,

— i Förbundsrepubliken Tyskland, genom Rechtsbeschwerde,

— i Irland, genom överklagande av en rättsfråga till Supreme Court,

— i Österrike, genom Revisionsrekurs,

— i Portugal, genom överklagande av en rättsfråga,

— i Finland, genom besvär hos högsta domstolen/korkein oikeus,

— i Sverige, genom överklagande till Högsta domstolen,

— i Förenade kungariket, genom ett överklagande som avser en rättsfråga.

Artikel 42

Om en utländsk dom omfattar flera yrkanden och verkställighet inte kan medges för domen i dess helhet, skall domstolen medge verkställighet beträffande ett eller flera av dem.

Sökanden kan begära att domen verkställs delvis.

Artikel 43

En utländsk dom varigenom någon förpliktas att betala vite är verkställbar i verkställighetsstaten endast om vitets belopp slutligt har fastställts av domstol i ursprungsstaten.

Artikel 44³¹

Om sökanden i ursprungsstaten helt eller delvis hade rättshjälp eller var befriad från kostnader och avgifter, skall han vid det förfarande som avses i artiklarna 32 till 35 vara berättigad till rättshjälp eller kostnads- och avgiftsbefrielse i största möjliga utsträckning enligt lagen i verkställighetsstaten.

En sökande som begär verkställighet av ett avgörande om underhållsskyldighet, som har meddelats av en administrativ myndighet i Danmark, kan i verkställighetsstaten erhålla de förmåner som anges i första stycket, om han företer ett intyg från det danska justitieministeriet som bekräftar att han uppfyller de ekonomiska villkor som gäller för erhållande av rättshjälp, helt eller delvis, eller befrielse från kostnader och avgifter.

Artikel 45

Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas av den som i en konventionsstat, begär verkställig-

het av en dom som har meddelats i en annan konventionsstat, på den grunden att han är utländsk medborgare eller inte har sin hemvist eller vistelseort i verkställighetsstaten.

Avsnitt 3

Gemensamma bestämmelser

Artikel 46

Den part som gör gällande att en dom skall erkännas eller ansöker om verkställighet av en dom skall ge in

1. en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet skall kunna fastställas,

2. när det rör sig om en tredskodom eller annan dom som har meddelats mot en utebliven svarande, originalet eller en bestyrkt kopia av den handling som visar att stämningsansökan eller motsvarande handling har delgivits den uteblivna parten³².

Artikel 47

Den part som ansöker om verkställighet skall också ge in

1. handlingar som visar att domen är verkställbar enligt lagen i ursprungsstaten och att den har delgivits,

2. i förekommande fall, handlingar som visar att sökanden åtnjöt rättshjälp i ursprungsstaten.

Artikel 48

Om de i artikel 46.2 och artikel 47.2 angivna handlingarna inte har ingivits, kan domstolen bestämma en tid inom vilken de skall inges, godta likvärdiga handlingar eller, om tillgängliga uppgifter kan anses tillräckliga, befria sökanden från skyldigheten att ge in dem.

Om domstolen begär det, skall en översättning av handlingarna ges in; översättningen skall vara bestyrkt av en person som är behörig därtill i någon av konventionsstaterna.

Artikel 49

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas i fråga om de handlingar som anges i artiklarna 46 och 47 och arti-

kel 48, andra stycket eller i fråga om fullmakt för ombud i saken.

AVDELNING IV

OFFICIELLA HANDLINGAR (ACTES AUTHENTIQUES) OCH INFÖR DOMSTOLINGÅNGNA FÖRLIKNINGAR

Artikel 50

En handling som har upprättats eller registrerats som en officiell handling (acte authentique) och som är verkställbar i en konventionsstat skall på ansökan förklaras vara verkställbar i en annan konventionsstat i enlighet med det i artikel 31 och följande artiklar föreskrivna förfarandet. Framställningen får avslås endast om verkställighet av den officiella handlingen strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i verkställighetsstaten³³.

Den ingivna handlingen måste uppfylla de villkor som är nödvändiga för att den skall kunna godtas som en officiell handling i ursprungsstaten.

Bestämmelserna i avdelning III avsnitt 3 gäller i tillämpliga delar.

Artikel 51

En förlikning som har ingåtts inför domstol i ett pågående mål och som är verkställbar i den stat där förlikningen ingicks är verkställbar i verkställighetsstaten under samma förutsättningar som officiella handlingar (actes authentiques).

AVDELNING V

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 52

Vid avgörandet av frågan om en part har hemvist i den konventionsstat där talan är väckt skall domstolen tillämpa sin egen lag.

Om en part inte har hemvist i den stat där målet är anhängigt skall domstolen, vid avgörandet av frågan om parten har hemvist i en annan konventionsstat, tillämpa den statens lag.

...³⁴

Artikel 53

Vid tillämpningen av denna konvention skall ett bolags eller annan juridisk persons säte anses vara dess hemvist. För att bestämma var detta säte är beläget skall domstolen dock tillämpa sin egen internationella privaträtt.

För att bestämma om en trust har säte i den konventionsstat där målet är anhängigt skall domstolen tillämpa sin egen internationella privaträtt³⁵.

AVDELNING VI**ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER***Artikel 54³⁶*

Bestämmelserna i denna konvention skall tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts och på officiella handlingar (actes authentiques) som har upprättats eller registrerats efter konventionens ikraftträdande i ursprungsstaten och, i fråga om erkännande eller verkställighet av en dom eller en officiell handling, i den stat som ansökan riktar sig till.

Domar som har meddelats i ursprungsstaten, efter denna konventions ikraftträdande mellan ursprungsstaten och den stat som ansökan riktar sig till, i mål och ärenden som har anhängiggjorts före den dagen, skall dock erkännas och verkställas i den stat som ansökan riktar sig till enligt bestämmelserna i avdelning III, om domstolen har grundat sin behörighet på bestämmelser som överensstämmer antingen med de bestämmelser som anges i avdelning II i denna konvention eller med bestämmelser i en konvention som gällde mellan ursprungsstaten och den stat som ansökan riktar sig till vid tiden för målets eller ärendets anhängiggörande³⁷.

Om parterna i en avtalstvist skriftligen har kommit överens om – beträffande Irland före den 1 juni 1988 och beträffande Förenade kungariket före den 1 januari 1987 – att den på avtalet tillämpliga lagen skall vara irländsk lag eller lagen i en del av Förenade kungariket, skall domstolarna i Irland och i den delen av Förenade kungariket behålla sin behörighet att pröva tvisten³⁸.

Artikel 54³⁹

Under en tid av tre år räknat från den 1

november 1986 för Danmark och från den 1 juni 1988 för Irland skall i sjörättsmål behörigheten i dessa stater bestämmas inte endast enligt bestämmelserna i avdelning II utan även enligt de nedan i punkterna 1 till 6 angivna bestämmelserna. Dessa bestämmelser upphör dock att gälla för ifrågasvarande stat när den internationella konventionen om kvarstad och liknande säkerhetsåtgärder (arrest) i havsgående fartyg, som undertecknades i Bryssel den 10 maj 1952, träder i kraft i förhållande till den staten.

1. Mot den som har hemvist i en konventionsstat kan i fråga om sjöfordringar talan väckas vid domstolarna i en av de ovan nämnda staterna om det fartyg som fordran hänför sig till, eller annat av honom ägt fartyg, har blivit föremål för kvarstad eller liknande säkerhetsåtgärd (arrest) vid ett rättsligt förfarande inom den senare statens territorium för att säkerställa kravet, eller kunde ha blivit föremål för sådan säkerhetsåtgärd om inte borgen eller annan säkerhet hade ställts och

a) kändan, har hemvist i denna stat, eller

b) fordringen har uppkommit i denna stat, eller

c) fordringen har uppkommit under den resa vid vilken säkerhetsåtgärden har, eller kunde ha, vidtagits, eller

d) fordringen grundar sig på en sammanstötning eller skada orsakad av ett fartyg på ett annat eller på gods eller personer ombord på något av fartygen, som beror antingen på verkställd eller underlåtten manöver eller underlåtenhet att iaktta gällande föreskrifter, eller

e) fordringen avser bärgning, eller

f) panträtt på grund av in-teckning eller annan på avtal grundad panträtt till säkerhet för fordringen gäller i det fartyg som är föremål för kvarstad eller liknande säkerhetsåtgärd (arrest).

2. Kvarstad eller liknande säkerhetsåtgärd (arrest) kan erhållas såväl i det fartyg som sjöfordringen hänför sig till som i annat fartyg ägt av den person som vid tiden för fordringens uppkomst var ägare till det förstnämnda fartyget. I fråga om sådana fordringar som anges i punkt 5 o, p eller q i denna artikel får dock endast det fartyg som sjöfordringen hänför sig till tas i anspråk.

3. Fartyg skall anses tillhöra samma ägare när alla andelar däri ägs av samma person eller personer.

4. Om, vid skeppslega (demise charter), befraftaren ensam är ansvarig för en sjöfordran som hänför sig till fartyget, kan kvarstad eller liknande säkerhetsåtgärd (arrest) erhållas för fordringen i detta fartyg eller i annat fartyg som ägs av befraftaren men inte i något annat fartyg som tillhör ägaren. Denna bestämmelse gäller även i andra fall då någon annan än ett fartygs ägare är ansvarig för en sjöfordran.

5. Uttrycket sjöfordran innebär en fordran som stöder sig på en eller flera av följande grunder:

a) Skada orsakad av ett fartyg genom sammanstötning eller på annat sätt.

b) Dödsfall eller personskada som orsakats av ett fartyg eller som inträffat i samband med driften av ett fartyg.

c) Bärgning.

d) Avtal som rör fartygs användning eller förhyrning på grundval av certeparti eller annat.

e) Avtal som rör transport av gods med ett fartyg på grundval av certeparti, konossement eller annat.

f) Förlust av eller skada på gods inklusive resgods under transport med fartyg.

g) Gemensamt haveri.

h) Bodmeri.

i) Bogsering.

j) Lotsning.

k) Leverans av varor eller material för fartygs drift eller underhåll, oberoende av leveransorten.

l) Byggnad eller reparation av eller utrustning till ett fartyg eller kostnader för dockning.

m) Befälhavares, befäls och besättnings löner.

n) Befälhavares utlägg, inklusive utlägg som gjorts av avlastare, befraftare eller agenter för fartygets eller dess ägares räkning.

o) Tvist om äganderätten till ett fartyg.

p) Tvist mellan delägare till ett fartyg om äganderätten eller besittningen till fartyget eller driften av eller intäkterna från detta.

q) Panträtt på grund av inteckning eller annan på avtal grundad panträtt i fartyg.

6. I Danmark skall, i fråga om sjöfordringar som behandlas i punkt 5 o och p i denna artikel, uttrycket arrest anses omfatta också *forbud* när detta, enligt paragraferna 646 till 653 i lov om rettens pleje, är det enda tillåtna förfarandet i fråga om sådan fordran.

AVDELNING VII

FÖRHÅLLANDET TILL ANDRA KONVENTIONER

Artikel 55

Med de begränsningar som följer av artikel 54 andra stycket och artikel 56 skall denna konvention, för de stater som har tillträtt den, ersätta följande konventioner som ingåtts mellan två eller flera av dem:

— Konventionen mellan Belgien och Frankrike om domstols behörighet samt erkännande och verkställighet av domar, skiljedomar och officiella handlingar, undertecknad i Paris den 8 juli 1899.

— Konventionen mellan Belgien och Nederländerna om domstols behörighet, om konkurs, samt om erkännande och verkställighet av domar, skiljedomar och officiella handlingar, undertecknad i Bryssel den 28 mars 1925.

— Konventionen mellan Frankrike och Italien om verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Rom den 3 juni 1930.

— Konventionen mellan Förenade kungariket och Frankrike om ömsesidig verkställighet av domar på privaträttens område, med protokoll, undertecknad i Paris den 18 januari 1934⁴⁰.

— Konventionen mellan Förenade kungariket och Konungariket Belgien om ömsesidig verkställighet av domar på privaträttens område, med protokoll, undertecknad i Bryssel den 2 maj 1934⁴¹.

— Konventionen mellan Tyskland och Italien om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Rom den 9 mars 1936.

— Konventionen mellan Belgien och Österrike om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar angående underhållsskyldighet undertecknad i Wien den 25 oktober 1957⁴².

— Konventionen mellan Förbundsrepubliken Tyskland och Konungariket Belgien om ömsesidigt erkännande och verkställighet på privaträttens område av domar, skiljedomar och officiella handlingar, undertecknad i Bonn den 30 juni 1958.

— Konventionen mellan Konungariket Nederländerna och Italienska republiken om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Rom

den 17 april 1959.

— Konventionen mellan Tyskland och Österrike om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 6 juni 1959⁴³.

— Konventionen mellan Belgien och Österrike om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar, skiljedomar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 16 juni 1959⁴⁴.

— Konventionen mellan Förenade kungariket och Förbundsrepubliken Tyskland om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Bonn den 14 juli 1960⁴⁵.

— Konventionen mellan Förenade kungariket och Österrike med bestämmelser om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 14 juli 1961 med ändringsprotokoll undertecknat i London den 6 mars 1970⁴⁶.

— Konventionen mellan Konungariket Grekland och Förbundsrepubliken Tyskland om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Aten den 4 november 1961⁴⁷.

— Konventionen mellan Konungariket Belgien och Italienska republiken om erkännande och verkställighet av domar och andra exekutionstitlar på privaträttens område, undertecknad i Rom den 6 april 1962.

— Konventionen mellan Konungariket Nederländerna och Förbundsrepubliken Tyskland om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar och andra exekutionstitlar på privaträttens område, undertecknad i Haag den 30 augusti 1962.

— Konventionen mellan Nederländerna och Österrike om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Haag den 6 februari 1963⁴⁸.

— Konventionen mellan Frankrike och Österrike om erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 15 juli 1966⁴⁹.

— Konventionen mellan Förenade kungariket och Republiken Italien om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Rom den 7 februari 1964, med tilläggsprotokoll undertecknat i Rom den 14 juli

1970⁵⁰.

— Konventionen mellan Förenade kungariket och Konungariket Nederländerna om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Haag den 17 november 1967⁵¹.

— Konventionen mellan Spanien och Frankrike om erkännande och verkställighet av domar och skiljedomar på privaträttens område, undertecknad i Paris den 28 maj 1969⁵².

— Konventionen mellan Luxemburg och Österrike om erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Luxemburg den 29 juli 1971⁵³.

— Konventionen mellan Italien och Österrike om erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Rom den 16 november 1971⁵⁴.

— Konventionen mellan Spanien och Italien om rättshjälp och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Madrid den 22 maj 1973⁵⁵.

— Konventionen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Köpenhamn den 11 oktober 1977⁵⁶.

— Konventionen mellan Österrike och Sverige om erkännande och verkställighet av civildomar, undertecknad i Stockholm den 16 september 1982⁵⁷.

— Konventionen mellan Spanien och Förbundsrepubliken Tyskland om erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och verkställbara officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Bonn den 14 november 1983⁵⁸.

— Konventionen mellan Österrike och Spanien om erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och verkställbara officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 17 februari 1984⁵⁹.

— Konventionen mellan Finland och Österrike om erkännande och verkställighet av civildomar, undertecknad i Wien den 17 november 1986⁶⁰,

samt, om det är i kraft,

— fördraget mellan Belgien, Nederländerna och Luxemburg om domstols behörighet, om konkurs, om giltighet och verkställighet av domar, skiljedomar och officiella handlingar, undertecknat i Bryssel den 24

november 1961.

Artikel 56

Det fördrag och de konventioner som anges i artikel 55 skall fortsätta att gälla på områden där denna konvention inte är tillämplig.

De skall fortsätta att gälla beträffande domar som har meddelats och handlingar som har upprättats eller registrerats som officiella handlingar före denna konventions ikraftträdande.

Artikel 57

1. Denna konvention skall inte inverka på konventioner som konventionsstaterna har tillträtt eller kommer att tillträda och som på särskilda områden reglerar domstolars behörighet eller erkännande eller verkställighet av domar⁶¹

2. För att säkerställa en enhetlig tolkning skall punkt 1 tillämpas enligt följande:

a) Denna konvention skall inte utgöra hinder för en domstol i en konventionsstat som har tillträtt en konvention som reglerar ett särskilt område att förklara sig behörig i enlighet med den konventionen, även om svaranden har hemvist i en konventionsstat som inte har tillträtt ifrågavarande konvention. Den domstol som handlägger målet skall dock alltid tillämpa artikel 20 i denna konvention.

b) Domar som har meddelats av en domstol i en konventionsstat med tillämpning av behörighetsregler i en konvention som reglerar ett särskilt område skall erkännas och verkställas i de andra konventionsstaterna i enlighet med bestämmelserna i denna konvention.

Om det i en konvention som reglerar ett särskilt område och som har tillträtts såväl av ursprungsstaten som av den stat som ansökan riktas till, anges förutsättningar för erkännande eller verkställighet av domar, skall dessa förutsättningar gälla. Bestämmelserna i denna konvention om förfarandet vid erkännande och verkställighet kan dock alltid tillämpas⁶².

3. Denna konvention skall inte påverka tillämpningen av de bestämmelser som, på särskilda områden, reglerar domstols behörighet eller erkännande eller verkställighet av domar som finns intagna i, eller kommer att tas in i rättsakter antagna av Europeiska ge-

menskapernas institutioner eller i nationell lagstiftning som harmoniserats för att genomföra sådana rättsakter⁶³.

Artikel 58⁶⁴

Till dess konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Lugano den 16 september 1988, börjar gälla för Frankrike och Schweiz skall denna konvention inte påverka de rättigheter som schweiziska medborgare har genom konventionen mellan Frankrike och Schweiz om domstols behörighet och verkställighet av civildomar, undertecknad i Paris den 15 juni 1869.

Artikel 59

Denna konvention skall inte utgöra hinder för en konventionsstat att i förhållande till en tredje stat, i en konvention om erkännande och verkställighet av domar, förplikta sig att inte erkänna domar som har meddelats i andra konventionsstater mot svarande som har hemvist eller sin vanliga vistelseort i denna tredje stat när domen, i fall som avses i artikel 4, kunnat meddelas endast med stöd av en behörighetsregel som anges i artikel 3, andra stycket.

En konventionsstat får dock inte i förhållande till en tredje stat förplikta sig att inte erkänna en dom som har meddelats i en annan konventionsstat av en domstol som har grundat sin behörighet på att svaranden har egendom i den staten eller att käranden har erhållit kvarstad eller liknande säkerhetsåtgärd i egendom som finns där, om

1. talan avser äganderätt till egendomen eller rätt att inneha denna, syftar till att erhålla rätt att förfoga över den, eller avser annan tvist som har samband med egendomen, eller

2. egendomen utgör säkerhet för den fordran som är föremål för rättegången⁶⁵.

AVDELNING VIII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 60

... ⁶⁶

*Artikel 61*⁶⁷

Denna konvention skall ratificeras av signatärstaterna. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos generalsekretären vid Europeiska gemenskapernas råd.

*Artikel 62*⁶⁸

Denna konvention träder i kraft den första dagen i den tredje månaden efter det att ratifikationsinstrumentet har deponerats av den signatärstat som sist fullgör denna formalitet.

Artikel 63

Konventionsstaterna konstaterar att varje stat som blir medlem av Europeiska gemenskapen skall vara skyldig att godta denna konvention som underlag för de förhandlingar som är nödvändiga för att säkerställa genomförandet av artikel 220 sista stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, i förhållandet mellan konventionsstaterna och den staten.

Nödvändig anpassning kan bli föremål för en särskild konvention mellan konventionsstaterna, å ena sidan, och den staten, å andra sidan.

*Artikel 64*⁶⁹

Generalsekretären vid Europeiska gemenskapernas råd skall underrätta signatärstaterna om

- a) deponeringen av varje ratifikationsinstrument,
- b) dagen för konventionens ikraftträdande,
- c) ...⁷⁰

- d) förklaringar som mottas enligt artikel IV i protokollet,
- e) underrättelser som lämnas enligt artikel VI i protokollet.

Artikel 65

Det protokoll som enligt gemensam överenskommelse mellan konventionsstaterna biläggs konventionen utgör en integrerad del av denna.

Artikel 66

Denna konvention ingås på obegränsad tid.

Artikel 67

Varje konventionsstat får begära att konventionen revideras. Om så sker, skall ordföranden för Europeiska gemenskapernas råd sammankalla en revisionskonferens.

*Artikel 68*⁷¹

Denna konvention, som har upprättats i ett enda exemplar på franska, italienska, nederländska och tyska språken, vilka fyra texter äger lika giltighet, skall deponeras i arkiven hos generalsekretariatet vid Europeiska gemenskapernas råd. Generalsekretären skall till regeringen i varje signatärstat överlämna en bestyrkt kopia⁷².

Till bevis på detta har undertecknade befullmäktigade ombud underskrivit denna konvention.

[De utsedda befullmäktigade ombudens underskrifter⁷³.]

PROTOKOLL⁷⁴

De höga fördragsslutande parterna har kommit överens om följande bestämmelser, vilka skall biläggas konventionen:

Artikel I

Om talan väcks mot en person som har hemvist i Luxemburg vid en domstol i en annan konventionsstat med stöd av artikel 5.1, får denne göra invändning om domstolens behörighet. Om svaren inte går i svaromål skall domstolen självmant förklara sig obehörig.

Ett avtal om domstols behörighet som avses i artikel 17 gäller mot en person som har hemvist i Luxemburg endast om denna uttryckligen och särskilt har godkänt avtal.

Artikel II

Med förbehåll för mer fördelaktiga nationella föreskrifter, får den som har hemvist i en konventionsstat och är åtalad för ett icke uppsåtligt brott vid en brottmålsdomstol i en annan konventionsstat i vilken han inte är medborgare, försvaras av en därtill behörig person, även om han inte inställer sig personligen.

Den domstol som handlägger målet får dock föreskriva personlig inställelse; om en sådan föreskrift inte har efterkommit behövs en dom som har meddelats rörande ett civilrättsligt anspråk mot någon som inte har haft tillfälle att svara i målet varken erkännas eller verkställas i andra konventionsstater.

Artikel III

Ingen avgift eller skatt som är beräknad efter tvisteföremålets värde får tas ut i verkställighetsstaten vid det förfarande som syftar till förordnande om verkställighet.

Artikel IV

Domstolshandlingar och andra handlingar som har upprättats i en konventionsstat och som skall delges någon i en annan konventionsstat skall översändas i enlighet med de konventioner och avtal som gäller mellan konventionsstaterna.

Såvida inte den stat där delgivning skall äga rum genom en förklaring till generalsek-

reteraren vid Europeiska gemenskapernas råd motsätter sig detta, kan sådana handlingar också sändas från tjänsteman i den stat där handlingen har upprättats direkt till tjänsteman i den stat där mottagaren befinner sig. I sådant fall skall tjänstemannen i ursprungsstaten sända en kopia av handlingen till den tjänsteman i mottagarstaten som är behörig att överlämna den till mottagaren. Handlingen skall överlämnas på det sätt som föreskrivs i mottagarstatens lag. Överlämnandet skall bekräftas genom ett intyg som sänds direkt till tjänstemannen i ursprungsstaten.

Artikel V⁷⁵

Den grund för behörighet som anges i artikel 6.2 och i artikel 10 rörande återgångskrav eller annat liknande får varken åberopas i Tyskland eller i Österrike. Mot den som har hemvist i en annan konventionsstat får talan väckas vid domstolarna

— i Tyskland, enligt artiklarna 68, 72, 73 och 74 i civilprocesslagen (Zivilprozessordnung) angående litisdenuktion

— i Österrike, enligt artikel 21 i civilprocesslagen (Zivilprozessordnung) angående litisdenuktion.

Domar som har meddelats i andra konventionsstater med stöd av artikel 6.2 eller artikel 10 skall erkännas och verkställas i Tyskland och i Österrike i enlighet med avdelning III. De rättsverkningar som domar meddelade i dessa stater kan ha för tredje man genom tillämpningen av föregående stycke skall också erkännas i de andra konventionsstaterna.

Artikel Va⁷⁶

I mål om underhållsskyldighet avses med uttrycket domstol också de danska administrativa myndigheterna.

I Sverige avses vid summarisk process i mål om betalningsföreläggande och handräkning med uttrycket "domstol" också svensk kronofogdemyndighet.

*Artikel Vb*⁷⁷

I tvist mellan befälhavare och någon i besättningen på ett havsgående fartyg som är registrerat i Danmark, Grekland, Irland eller Portugal om lön eller andra anställningsvillkor, skall domstol i annan konventionsstat undersöka om den diplomatiska eller konsulära tjänsteman som är ansvarig för fartyget har blivit underrättad om tvisten. Domstolen skall låta avgörandet av målet anstå så länge underrättelse inte har skett. Den skall självmant förklara sig obehörig om tjänstemannen, vederbörligen underrättad, har utövat sina befogenheter i saken enligt en konsular konvention eller, i avsaknad av en sådan konvention, inom den utsatta tiden har gjort invändning om domstolens behörighet i tvisten.

*Artikel Vc*⁷⁸

När artiklarna 52 och 53 i denna konvention i enlighet med artikel 69.5 i konventionen om europeiska patent för den gemensamma marknaden, undertecknad i Luxemburg den 15 december 1975, tillämpas på bestämmelserna som rör *residence* i den engelska texten till den konventionen anses uttrycket *residence* i den texten ha samma innebörd som uttrycket *hemvist* i de ovan nämnda artiklarna 52 och 53.

*Artikel Vd*⁷⁹

Med förbehåll för den behörighet som det europeiska patentverket har enligt den europeiska patentkonventionen, undertecknad i

München den 5 oktober 1973, skall domstolarna i varje konventionsstat, oberoende av hemvist, ha exklusiv behörighet vid talan som angår registreringen eller giltigheten av ett europeiskt patent som har meddelats för den staten och som inte är ett gemenskapspatent enligt artikel 86 i konventionen om europeiska patent för den gemensamma marknaden, undertecknad i Luxemburg den 15 december 1975.

*Artikel Ve*⁸⁰

Ett avtal om underhållsskyldighet som har ingåtts inför en administrativ myndighet eller bestyrkts av en sådan myndighet skall också anses som en officiell handling enligt artikel 50 första stycket i konventionen.

Artikel VI

Konventionsstaterna skall till generalsekretären vid Europeiska gemenskapernas råd överlämna sådana lagtexter som innebär ändringar antingen i de bestämmelser var till hänvisas i denna konvention eller i förteckningarna över domstolar som anges i avdelning III, avsnitt 2 i konventionen.

Till bevis på detta har undertecknade befullmäktigade ombud underskrivit detta protokoll.

Som skedde i Bryssel den tjugosjunde september nittonhundrasextioåtta.

[De utsedda befullmäktigade ombudens underskrifter.]

GEMENSAM FÖRKLARING

Konungariket Belgiens, Förbundsrepubliken Tysklands, Franska republikens, Italienska republikens, Storhertigdömet Luxemburgs och Konungariket Nederländernas regeringar, som, vid undertecknandet av konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område,

önskar säkerställa en så effektiv tillämpning som möjligt av dess bestämmelser, är angelägna om att undvika att skillnader i tolkningen av konventionen skadar dess enhetliga karaktär,

är medvetna om att positiva och negativa behörighetskonflikter eventuellt kan uppstå vid tillämpningen av konventionen,

förklarar sig beredda

1) att utreda dessa frågor och att särskilt undersöka möjligheten att ge Europeiska gemenskapernas domstol vissa behörigheter samt att vid behov träffa ett avtal om detta,

2) att ha regelbundet återkommande kontakter mellan sina företrädare.

Som skedde i Bryssel den tjugosjunde september nittonhundrasextioåtta.

Till bevis på detta har undertecknade befullmäktigade ombud underskrivit denna gemensamma förklaring.

[De utsedda befullmäktigade ombudens underskrifter.]

FÖRETRÄDARNA FÖR REGERINGARNA I EUROPEISKA UNIONENS MEDLEMSSTATER,

SOM ÄR MEDVETNA om vikten av att ha bestämmelser om behörighet när en arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster utstationeras till en medlemsstat där han normalt inte utför sitt arbete,

UPPMÄRKSAMMAR att rådet den 3 juni 1996 antog en gemensam ståndpunkt om det ändrade förslaget till direktivet "om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster", vilket granskas av Europaparlamentet inom ramen för förfarandet i artikel 189b i fördraget,

FÖRBINDER SIG att undersöka det lämpliga i att göra eventuella ändringar i Bryssel- och Luganokonventionerna för att skydda arbetstagaren i samband med tillhandahållande av tjänster, när rådet har antagit direktivet "om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster".

P R O T O K O L L

om domstolens tolkning av konventionen den 27 september 1968 om domstolens behörighet och om verkställighet av avgöranden på privaträttens område⁸¹

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA I FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA EKONOMISKA GEMENSKAPEN,

SOM HÄNVISAR till den förklaring som bilagts konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Bryssel den 27 september 1968.

HAR BESLUTAT att anta ett protokoll som ger Europeiska gemenskapernas domstol behörighet att tolka den konventionen och har för detta ändamål som befullmäktigade ombud utsett

[Förteckning över de befullmäktigade ombuden som har utsetts av medlemsstaterna.]

SOM, församlade i rådet, sedan de har utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

Artikel 1

Europeiska gemenskapernas domstol är behörig att tolka konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område samt det till konventionen bilagda protokoll som undertecknades i Bryssel den 27 september 1968, samt detta protokoll.

Europeiska gemenskapernas domstol är även behörig att tolka konventionen om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungarikets Storbritannien och Nordirland tillträde till konventionen den 27 september 1968 samt till detta protokoll⁸².

Europeiska gemenskapernas domstol är även behörig att tolka konventionen om Republiken Greklands tillträde till konventionen den 27 september 1968 samt till detta protokoll, så som de har anpassats genom 1978 års konvention⁸³.

Europeiska gemenskapernas domstol är även behörig att tolka konventionen om Konungariket Spaniens och Republiken Portugals tillträde till konventionen den 27 september 1968 samt till detta protokoll, så som de har anpassats genom 1978 och 1982 års konventioner⁸⁴.

Europeiska gemenskapernas domstol är även behörig att tolka konventionen om Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges tillträde till konventionen den 27 september 1968 samt till detta protokoll, så som de har anpassats genom 1978, 1982 och 1989 års konventioner⁸⁵.

Artikel 2

Följande domstolar har rätt att begära att domstolen skall meddela förhandsavgörande i en tolkningsfråga:

1. i Belgien: Cour de cassation – Hof van Cassatie och Conseil d'Etat – Raad van State,

— i Danmark: højesteret,

— i Förbundsrepubliken Tyskland: die obersten Gerichtshöfe des Bundes,

— i Grekland: **πρ** **α** **α** **ν** **ω** **τ** **α** **δ** **ι** **κ** **α** **σ** **τ** **ή** **ρ** **ι** **α**

— i Spanien: Tribunal Supremo,

— i Frankrike: Cour de cassation och Conseil d'Etat,

— i Irland: Supreme Court,

— i Italien: Corte suprema di cassazione,

— i Luxemburg: Cour supérieure de justice i dess sammansättning som Cour de Cassation,

— i Österrike: Oberste Gerichtshof, Verwaltungsgerichtshof och Verfassungsgerichtshof,

— i Nederländerna: Hoge Raad,

— i Portugal: Supremo Tribunal de justiça och Supremo Tribunal Administrativo,

— i Finland: högsta domstolen/korkein oikeus och högsta förvaltningsdomstolen/korkein hallinto-oikeus,

— i Sverige: Högsta domstolen, Regeringsrätten, Arbetsdomstolen och Marknadsdomstolen,

— i Förenade kungariket: House of Lords och de domstolar till vilka ansökning-

ar enligt artikel 37 andra stycket eller artikel 41 i konventionen har gjorts⁸⁶,

2. konventionsstaternas domstolar när de utgör överinstans,

3. i fall som avses i artikel 37 i konventionen, de domstolar som nämns i den artikeln.

Artikel 3

1. När en fråga om tolkning av konventionen och av de andra texter som nämns i artikel 1 uppkommer i ett mål som är anhängigt vid någon av de domstolar som nämns i artikel 2.1 och denna domstol finner att ett beslut i denna fråga är nödvändigt för att den skall kunna döma i saken, är den skyldig att begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande.

2. När en sådan fråga uppkommer vid en domstol som avses i artikel 2.2 och 2.3, kan denna domstol på de villkor som anges i punkt 1 begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande.

Artikel 4

1. En behörig myndighet i en konventionsstat har rätt att begära att domstolen uttalar sig i en fråga om tolkningen av konventionen och de andra texter som nämns i artikel 1, om domar som meddelats av domstolar i den staten strider antingen mot den tolkning som gjorts av domstolen eller mot en dom av en sådan domstol i en annan konventionsstat som nämns i artikel 2.1 och 2.2. Bestämmelserna i denna punkt gäller endast domar som har vunnit laga kraft.

2. Den tolkning som görs av domstolen i anledning av en sådan begäran påverkar inte de domar som gav upphov till begäran om tolkning.

3. Det offentliga högsta representant vid kassationsdomstolarna i konventionsstaterna eller varje annan myndighet som utses av en konventionsstat är behöriga att vända sig till domstolen med en begäran om tolkning enligt punkt 1.

4. När en sådan begäran inkommer skall domstolens justitiesekreterare underrätta konventionsstaterna samt Europeiska gemenskapernas kommission och råd, vilka inom en frist om två månader efter sådan underrättelse har rätt att inkomma till domstolen med inlagor eller skriftliga synpunkter.

5. Det förfarande som anges i denna artikel skall inte föranleda att avgifter tas ut eller att ersättning för kostnader eller utlägg tillerkänns.

Artikel 5

1. Såvida annat inte föreskrivs i detta protokoll skall de bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen och i det därtill bilagda protokollet om domstolens stadga vilka gäller när domstolen skall meddela förhandsavgörande, tillämpas även vid tolkning av konventionen och de andra texter som nämns i artikel 1.

2. Domstolens rättegångsregler skall vid behov anpassas och kompletteras i enlighet med artikel 188 i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen.

Artikel 6

...⁸⁷

Artikel 7⁸⁸

Detta protokoll skall ratificeras av signatärstaterna. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd.

Artikel 8⁸⁹

Detta protokoll träder i kraft den första dagen i den tredje månaden efter det att ratifikationsinstrumentet har deponerats av den signatärstat som sist fullgör denna formalitet. Det träder dock i kraft tidigast samtidigt som konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område.

Artikel 9

Konventionsstaterna konstaterar att varje stat som blir medlem av Europeiska ekonomiska gemenskapen och i förhållande till vilken artikel 63 i konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område är tillämplig skall godta bestämmelserna i detta protokoll, med förbehåll för nödvändig anpassning.

Artikel 10⁹⁰

Generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd skall underrätta signatärstaterna om

- a) deponeringen av varje ratifikationsinstrument,
- b) dagen för detta protokolls ikraftträdande,
- c) förordnanden som har mottagits enligt artikel 4.3,
- d) ...⁹¹

Artikel 11

Konventionsstaterna skall till generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd överlämna sådana lagtexter som innebär ändringar i den förteckning över domstolar som anges i artikel 2.1.

Artikel 12

Detta protokoll gäller för obegränsad tid.

Artikel 13

Varje konventionsstat får begära att detta protokoll revideras. Om så sker, skall ordföranden för Europeiska gemenskapernas råd sammankalla en revisionskonferens.

Artikel 14⁹²

Detta protokoll som har upprättats i ett enda exemplar på tyska, franska, italienska och nederländska språken, vilka fyra texter äger lika giltighet, skall deponeras i arkiven hos generalsekretariatet vid Europeiska gemenskapernas råd. Generalsekreteraren skall överlämna en bestyrkt kopia till regeringen i varje signatärstat.⁹³

Till bevis på detta har undertecknade befullmäktigade ombud underskrivit detta protokoll.

Som skedde i Luxemburg den tredje juni nittonhundrasjuttioett.

[De befullmäktigade ombudens underskrifter.]

GEMENSAM FÖRKLARING

Konungariket Belgiens, Förbundsrepubliken Tysklands, Republiken Frankrikes, Republiken Italiens, Storhertigdömet Luxemburgs och Konungariket Nederländernas regeringar, som, vid undertecknandet av protokollet om domstolens tolkning av konventionen den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område,

önskar säkerställa en så effektiv och enhetlig tillämpning som möjligt av dess bestämmelser,

förklarar sig beredda att, i samverkan med domstolen, anordna ett informationsutbyte om avgöranden som har meddelats av de domstolar som nämns i artikel 2.1 i detta protokoll med tillämpning av konventionen och protokollet den 27 september 1968.

Till bevis på detta har undertecknade befullmäktigade ombud underskrivit denna gemensamma förklaring.

Som skedde i Luxemburg den tredje juni nittonhundrasjuttioett.

[De befullmäktigade ombudens underskrifter.]

GEMENSAM FÖRKLARING av den 9 oktober 1978

OMBUDEN FÖR REGERINGARNA I EUROPEISKA EKONOMISKA GEMENSKAPENS MEDLEMSSTATER, FÖRSAMLADE I RÅDET,

som önskar försäkra sig om att enhetligheten beträffande domstols behörighet, i den anda som genomsyrar konventionen den 27 september 1968, även i möjligaste mån förverkligas i fråga om sjöfart,

som beaktar att den internationella konventionen om kvarstad och liknande säkerhetsåtgärder (arrest) i havsgående fartyg, vilken undertecknades i Bryssel den 10 maj 1952, innehåller bestämmelser om domstols behörighet,

som beaktar att inte alla medlemsstater har tillträtt denna konvention, uttrycker en önskan om att de medlemsstater som är kuststater och som ännu inte har tillträtt konventionen av den 10 maj 1952 skall ratificera den eller ansluta sig till den så snart som möjligt.

Som skedde i Luxemburg den nionde oktober nittonhundrasjuttioåtta.

[De befullmäktigade ombudens underskrifter.]

GEMENSAM FÖRKLARING

av den 26 maj 1989

om ratificeringen av konventionen om Konungariket Spaniens och Republiken Portugals tillträde till 1968 års Brysselkonvention

OMBUDEN FÖR REGERINGARNA I EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS MEDLEMSSTATER, FÖRSAMLADE I RÅDET,

vid undertecknandet av konventionen om Konungariket Spaniens och Republiken Portugals tillträde till 1968 års Brysselkonvention i Donostia – San Sebastián den 26 maj 1989,

ÖNSKAR att, särskilt inför fullbordandet av den inre marknaden, tillämpningen av Brysselkonventionen och 1971 års protokoll snabbt utvidgas till hela gemenskapen,

VÄLKOMNAR Luganokonventionen som ingicks den 16 september 1988 och som utsträcker Brysselkonventionens principer till de stater som tillträder Luganokonventionen, som främst är avsedda att reglera förhållandena mellan Europeiska ekonomiska gemenskapens (EEG:s) och Europeiska frihandelssammanslutningens (EFTA:s) medlemsstater i fråga om rättsligt skydd för personer som är etablerade i alla dessa stater och förenkling av formaliteterna för ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar,

SOM BEAKTAR att Brysselkonventionen har sin rättsliga grund i artikel 220 i Romfördraget och skall tolkas av Europeiska gemenskapernas domstol,

SOM ÄR MEDVETNA om att Luganokonventionen inte påverkar tillämpningen av Brysselkonventionen vad gäller förhållandena mellan Europeiska ekonomiska gemenskapens medlemsstater, eftersom dessa förhållanden skall regleras genom Brysselkonventionen,

SOM NOTERAR att Luganokonventionen träder i kraft efter det att två stater, varav den ena är medlem i Europeiska gemenskaperna och den andra är medlem i Europeiska frihandelssammanslutningen, har deponerat sina ratifikationsinstrument,

FÖRKLARAR SIG BEREDDA att vidta alla ändamålsenliga åtgärder för att de nationella förfarandena för ratificering av denna dag undertecknade konventionen om Konungariket Spaniens och Republiken Portugals anslutning till Brysselkonventionen fullgörs så snart som möjligt och, om möjligt, senast den 31 december 1992.

Till bevis på detta har de undertecknade underskrivit denna förklaring.

Som skedde i Donostia – San Sebastián den tjugosjätte maj nittonhundraåttionio

[De befullmäktigade ombudens underskrifter.]

1. Texten såsom den ändrats genom konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungariket Storbritanniens och Nordirlands tillträde, nedan kallad "1978 års konvention", konventionen av den 25 oktober 1982 om Republiken Greklands tillträde, nedan kallad "1982 års konvention" och konventionen av den 26 maj 1989 om Konungariket Spaniens och Republiken Portugals tillträde, nedan kallad "1989 års konvention", och konventionen av den 29 november 1996 om Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges tillträde, nedan kallad "1996 års konvention".

2. Ingressen till 1989 års konvention innehåller följande text: "SOM ÄR MEDVETNA OM att medlemsstaterna i gemenskapen och medlemsstaterna i Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) den 16 september 1988 i Lugano ingick konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, vilket utvidgar Brysselkonventionens principer till att gälla de stater som tillträder denna konvention."

3. Andra meningen tillagd genom artikel 3 i 1978 års konvention.
4. Ändringen framgår av en underrättelse lämnad den 8 februari 1988 i enlighet med artikel VI i det bifogade protokollet och bekräftad i 1989 års konvention, bilaga I punkt e.1.
5. Andra stycket såsom det har ändrats genom artikel 4 i 1978 års konvention, artikel 3 i 1982 års konvention, artikel 3 i 1989 års konvention och artikel 2 i 1996 års konvention.
6. Artikel 5.1 såsom den ändrats i texten på franska genom artikel 5.1 i 1978 års konvention och såsom den ändrats genom artikel 4 i 1989 års konvention.
7. Artikel 5.2 såsom den ändrats genom artikel 5.3 i 1978 års konvention.
8. Artikel 5.6 har lagts till genom artikel 5.4 i 1978 års konvention.
9. Artikel 5.7 har lagts till genom artikel 5.4 i 1978 års konvention.
10. Artikel 5.4 tillagd genom artikel 5 i 1978 års konvention.
11. Artikel 5 tillagd genom artikel 6 i 1978 års konvention.
12. Texten såsom den ändrats genom artikel 7 i 1978 års konvention.
13. Texten såsom den har ändrats genom artikel 8 i 1978 års konvention.
14. Artikel 5 tillagd genom artikel 9 i 1978 års konvention.
15. Texten såsom den ändrats genom artikel 10 i 1978 års konvention.
16. Artikel 16.1 såsom den ändrats genom artikel 6 i 1989 års konvention.
17. Texten såsom den ändrats genom artikel 11 i 1978 års konvention och artikel 7 i 1989 års konvention.
18. Andra stycket såsom det ändrats genom artikel 12 i 1978 års konvention.
19. Texten såsom den ändrats genom artikel 8 i 1989 års konvention.
20. Artikel 27.2 såsom den ändrats genom artikel 13.1 i 1978 års konvention.
21. Artikel 27.5 tillagd genom artikel 13.2 i 1978 års konvention.
22. Det andra stycket tillagt genom artikel 14 i 1978 års konvention.
23. Texten såsom den ändrats genom artikel 9 i 1989 års konvention.
24. Det andra stycket har lagts till genom artikel 15 i 1978 års konvention.

25. Ändringen framgår av en underrättelse lämnad den 8 februari 1988 i enlighet med artikel VI i det bifogade protokollet och bekräftad genom 1989 års konvention, bilaga I punkt e.2.
26. Artikel 32.1 såsom den ändrats genom artikel 16 i 1978 års konvention, artikel 4 i 1982 års konvention, artikel 10 i 1989 års konvention och artikel 3 i 1996 års konvention.
27. Texten såsom den ändrats genom artikel 17 i 1978 års konvention, artikel 5 i 1982 års konvention, artikel 11 i 1989 års konvention och artikel 4 i 1996 års konvention.
28. Det andra stycket har lagts till genom artikel 18 i 1978 års konvention.
29. Artikel 40.1 såsom den ändrats genom artikel 19 i 1978 års konvention, artikel 6 i 1982 års konvention, artikel 12 i 1989 års konvention och artikel 5 i 1996 års konvention.
30. Texten såsom den ändrats genom artikel 20 i 1978 års konvention, artikel 7 i 1982 års konvention, artikel 13 i 1989 års konvention och artikel 6 i 1996 års konvention.
31. Texten såsom den ändrats genom artikel 21 i 1978 års konvention och 1989 års konvention, bilaga I punkt e.3.
32. Artikel 46.2 såsom den ändrats genom artikel 22 i 1978 års konvention.
33. Första stycket såsom det ändrats genom artikel 14 i 1989 års konvention.
34. Det tredje stycket har utgått genom artikel 15 i 1989 års konvention.
35. Det andra stycket har lagts till genom artikel 23 i 1978 års konvention.
36. Texten såsom den ersatts genom artikel 16 i 1989 års konvention.
37. 1978 års konvention innehåller i avdelning V följande övergångsbestämmelser:

"Artikel 34

1. 1968 års konvention och 1971 års protokoll, i deras lydelse enligt denna konvention skall tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts och på officiella handlingar (actes authentiques) som har upprättats eller registrerats efter denna konventions ikraftträdande i ursprungsstaten och, i fråga om erkännande eller verkställighet av en dom eller en officiell handling, i den stat som ansökan riktar sig till.

2. I relationerna mellan de sex stater som ingick 1968 års konvention skall domar som meddelats efter denna konventions ikraftträdande i mål och ärenden som har anhängiggjorts före den dagen dock erkännas och verkställas enligt bestämmelserna i avdelning III i 1968 års konvention i dess lydelse enligt denna konvention.

3. Därutöver gäller, i relationerna mellan de sex stater som ingick 1968 års konvention och de tre stater som nämns i artikel 1 i den här konventionen, liksom i relationerna mellan dessa tre stater, att domar som meddelats efter denna konventions ikraftträdande mellan ursprungsstaten och den stat som ansökan riktar sig till, i mål och ärenden som har anhängiggjorts före den dagen, skall erkännas och verkställas enligt bestämmelserna i avdelning III i 1968 års konvention i dess lydelse enligt denna konvention, om behörigheten har grundats på bestämmelser som överensstämmer antingen med bestämmelserna i den ändrade avdelning II eller med bestämmelserna i en konvention som gällde mellan ursprungsstaten och den stat som ansökan riktar sig till vid tiden för målets eller ärendets anhängiggörande."

1982 års konvention innehåller i avdelning V följande övergångsbestämmelser:

"Artikel 12

1. 1968 års konvention och 1971 års protokoll, i deras lydelse enligt 1978 års konvention och denna konvention, skall tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts och på officiella handlingar (actes authentiques) som har upprättats eller registrerats efter denna konventions ikraftträdande i ursprungsstaten och, i fråga om erkännande eller verkställighet av en dom eller en officiell handling, i den stat som ansökan riktar sig till.

2. Domar som har meddelats efter denna konventions ikraftträdande mellan ursprungsstaten och den stat som ansökan riktar sig till, i mål och ärenden som har anhängiggjorts före den dagen, skall dock erkännas och verkställas i den stat som ansökan riktar sig till enligt bestämmelserna i avdelning III i 1968 års konvention, i dess lydelse enligt 1978 års konvention och denna konvention, om behörigheten har grundats på bestämmelser som överensstämmer antingen med bestämmelserna i den ändrade avdelning II, i 1968 års konvention, eller med bestämmelserna i en konvention som gällde mellan ursprungsstaten och den stat som ansökan riktar sig till vid tiden för målets eller ärendets anhängiggörande."

1989 års konvention innehåller i avdelning VI följande övergångsbestämmelser:

"Artikel 29

1. 1968 års konvention och 1971 års protokoll, i deras lydelse enligt 1978 års konvention, 1982 års konvention och denna konvention, skall tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts och på officiella handlingar (actes authentiques) som har upprättats eller registrerats efter denna konventions ikraftträdande i ursprungsstaten och, i fråga om erkännande eller verkställighet av en dom eller en officiell handling, i den stat som ansökan riktar sig till.

2. Domar som har meddelats efter denna konventions ikraftträdande mellan ursprungsstaten och den stat som ansökan riktar sig till, i mål och ärenden som har anhängiggjorts före den dagen, skall dock erkännas och verkställas enligt bestämmelserna i avdelning III i 1968 års konvention, i dess lydelse enligt 1978 års konvention, 1982 års konvention och denna konvention, om behörigheten har grundats på bestämmelser som överensstämmer antingen med bestämmelserna i den ändrade avdelning II i 1968 års konvention, eller med bestämmelserna i en konvention som gällde mellan ursprungsstaten och den stat som ansökan riktar sig till vid tiden för målets eller ärendets anhängiggörande."

1996 års konvention innehåller i avdelning V följande övergångsbestämmelser:

"Artikel 13

1. 1968 års konvention och 1971 års protokoll, i deras lydelse enligt 1978 års konvention, 1982 års konvention, 1989 års konvention och denna konvention skall tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts och på officiella handlingar ("actes authentiques") som har upprättats eller registrerats efter denna konventions ikraftträdande i ursprungsstaten och, i fråga om erkännande eller verkställighet av en dom eller en officiell handling, i den stat som ansökan riktar sig till.

2. Domar som har meddelats efter denna konventions ikraftträdande mellan ursprungsstaten och den stat som ansökan riktar sig till, i mål och ärenden som har anhängiggjorts före den dagen, skall dock erkännas och verkställas enligt bestämmelserna i avdelning III i 1968 års konvention, i dess lydelse enligt 1978 års konvention, 1982 års konvention, 1989 års konvention och denna konvention, om behörigheten har grundats på bestämmelser som överensstämmer antingen med bestämmelserna i den ändrade avdelning II i 1968 års konvention, eller med bestämmelserna i en konvention som gällde mellan ursprungsstaten och den stat som ansökan riktar sig till vid tiden för målets eller ärendets anhängiggörande."

38. Detta stycke skall ersätta artikel 35 i avdelning V i 1978 års konvention som hade utvidgats till att gälla Republiken Grekland genom artikel 1.2 i 1982 års konvention. I 1989 års konvention föreskrivs att dessa två senaste bestämmelserna skall utgå.

39. Denna artikel tillagd genom artikel 17 i 1989 års konvention. Den motsvarar artikel 36 i avdelning V i 1978 års konvention och har utvidgats till att gälla Republiken Grekland genom artikel 1.2 i 1982 års konvention. I 1989 års konvention, artikel 28 föreskrivs att dessa två senaste bestämmelserna skall utgå.

40. Strecksats tillagd genom artikel 24 i 1978 års konvention.
41. Strecksats tillagd genom artikel 24 i 1978 års konvention.
42. Strecksats tillagd genom artikel 7 i 1996 års konvention.
43. Strecksatsen tillagd genom artikel 7 i 1996 års konvention.
44. Strecksats tillagd genom artikel 7 i 1996 års konvention.
45. Strecksatsen tillagd genom artikel 24 i 1978 års konvention.
46. Strecksats tillagd genom artikel 7 i 1996 års konvention.
47. Strecksats tillagd genom artikel 8 i 1982 års konvention.
48. Strecksats tillagd genom artikel 7 i 1996 års konvention.
49. Strecksats tillagd genom artikel 7 i 1996 års konvention.
50. Strecksats tillagd genom artikel 24 i 1978 års konvention.
51. Strecksats tillagd genom artikel 24 i 1978 års konvention.
52. Strecksatsen tillagd genom artikel 18 i 1989 års konvention.
53. Strecksatsen tillagd genom artikel 7 i 1996 års konvention.
54. Strecksats tillagd genom artikel 7 i 1996 års konvention.
55. Strecksats tillagd genom artikel 18 i 1989 års konvention.
56. Strecksats tillagd genom artikel 7 i 1996 års konvention.
57. Strecksats tillagd genom artikel 7 i 1996 års konvention.
58. Strecksats tillagd genom artikel 18 i 1989 års konvention.
59. Strecksats tillagd genom artikel 7 i 1996 års konvention.
60. Strecksats tillagd genom artikel 7 i 1996 års konvention.
61. Artikel 57.1 såsom den ändrats genom artikel 25.1 i 1978 års konvention och artikel 19 i 1989 års konvention.
62. Artikel 57.2 tillagd genom artikel 19 i 1989 års konvention. Artikel 57.2 motsvarar artikel 25.2 i 1978 års konvention som har utvidgats att gälla Republiken Grekland genom artikel 1.2 i 1982 års konvention. I 1989 års konvention, artikel 28, föreskrivs att de två senaste bestämmelserna skall upphöra att gälla.

63. Artikel 57.3 tillagd genom artikel 25.1 i 1978 års konvention.

64. Texten såsom den ändrats genom artikel 20 i 1989 års konvention.

65. Andra stycket tillagt genom artikel 26 i 1978 års konvention.

66. I artikel 21 i 1989 års konvention föreskrivs att artikel 60, ändrad genom artikel 27 i 1978 års konvention skall utgå.

67. Ratifikationen av 1978 och 1982 års konventioner regleras i artiklarna 38 och 14 i dessa konventioner. Ratifikationen av 1989 års konvention regleras i artikel 3A i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 31

Denna konvention skall ratificeras av signatärstaterna. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd."

Ratifikationen av 1996 års konvention regleras i artikel 15 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 15

Denna konvention skall ratificeras av signatärstaterna. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos generalsekreteraren vid Europeiska unionens råd."

68. 1978 års och 1982 års konventioners ikraftträdande reglerades i artiklarna 39 och 15 i dessa konventioner.

1989 års konventions ikraftträdande regleras i artikel 32 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 32

1. Denna konvention träder i kraft den första dagen i den tredje månaden efter det att två signatärstater, varav den ena är Konungariket Spanien eller Portugisiska republiken, har deponerat sina ratifikationsinstrument.

2. I förhållande till varje annan signatärstat träder denna konvention i kraft den första dagen i den tredje månaden efter det att den staten har deponerat sitt ratifikationsinstrument."

Ikraftträdandet för 1996 års konvention regleras i artikel 16 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 16

1. Denna konvention träder i kraft den första dagen i den tredje månaden efter det att två signatärstater, varav den ena skall vara Republiken Österrike, Republiken Finland eller Konungariket Sverige, har deponerat sina ratifikationsinstrument.

2. I förhållande till varje annan signatärstat träder denna konvention i kraft den första dagen i den tredje månaden efter det att den staten har deponerat sitt ratifikationsinstrument."

69. Underrättelserna om 1978 och 1982 års konventioner regleras i artiklarna 40 och 16 i dessa konventioner.

Underrättelserna om 1989 års konvention regleras i artikel 33 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 33

Generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd skall underrätta signatärstaterna om

- a) deponeringen av varje ratifikationsinstrument,
- b) dagen för konventionens ikraftträdande för konventionsstaterna."

Notifikationerna om 1996 års konvention regleras i artikel 17 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 17

Generalsekreteraren vid Europeiska unionens råd skall underrätta signatärstaterna om

- a) deponeringen av varje ratifikationsinstrument,
- b) dagen för konventionens ikraftträdande för konventionsstaterna."

70. I artikel 22 i 1989 års konvention föreskrivs att c, ändrad genom artikel 28 i 1978 års konvention, skall utgå.

71. Angivandet av de texter som äger lika giltighet följer av följande bestämmelser:

— när det gäller 1978 års konvention, artikel 41 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 41

Denna konvention, som har upprättats i ett enda exemplar på danska, engelska, franska, iriska, italienska, nederländska och tyska språken, vilka sju texter alla äger lika giltighet, skall deponeras i arkivet hos generalsekretariatet vid Europeiska gemenskapernas råd. Generalsekreteraren skall överlämna en bestyrkt kopia till regeringen i varje signatärstat."

— när det gäller 1982 års konvention, artikel 17 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 17

Denna konvention, som har upprättats i ett enda exemplar på danska, engelska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska och tyska språken, vilka åtta texter alla äger lika giltighet, skall deponeras i arkiven hos generalsekretariatet vid Europeiska gemenskapernas råd. Generalsekreteraren skall överlämna en bestyrkt kopia till regeringen i varje signatärstat."

— när det gäller 1989 års konvention, artikel 34 i samma konvention, vilket artikel har följande lydelse:

"Artikel 34

Denna konvention, som har upprättats i ett enda exemplar på danska, engelska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska och tyska språken, vilka tio texter alla äger lika giltighet, skall deponeras i arkiven hos generalsekretariatet vid Europeiska gemenskapernas råd. Generalsekreteraren skall överlämna en bestyrkt kopia till regeringen i varje signatärstat."

— när det gäller 1996 års konvention, artikel 18 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 18

Denna konvention, som har upprättats i ett enda exemplar på spanska, danska, tyska, grekiska, engelska, franska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, finska och svenska språken, vilka tolv texter alla äger lika giltighet, skall deponeras i arkiven hos generalsekretariatet vid Europeiska gemenskapernas råd. Generalsekreteraren skall överlämna en bestyrkt kopia till regeringen i varje signatärstat."

72. Avfattandet av texter som äger giltighet till 1968 års konvention på de tillträdande medlemsstaternas officiella språk följer av

— när det gäller 1978 års konvention, artikel 37 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 37

Generalsekretären vid Europeiska gemenskapernas råd skall till regeringarna i Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland överlämna en bestyrkt kopia av 1968 års konvention och 1971 års protokoll på franska, italienska, nederländska och tyska språken.

De på danska, engelska och iriska språken avfattade texterna till 1968 års konvention och 1971 års protokoll bifogas denna konvention. De på danska, engelska och iriska språken avfattade texterna äger lika giltighet som originaltexterna till 1968 års konvention och 1971 års protokoll."

— när det gäller 1982 års konvention, artikel 13 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 13

Generalsekretären för Europeiska gemenskapernas råd skall till Helleniska republikens regering översända en bestyrkt kopia av 1968 års konvention, 1971 års protokoll och 1978 års konvention på danska, engelska, franska, iriska, italienska, nederländska och tyska språken.

De texter till 1968 års konvention, 1971 års protokoll och 1978 års konvention, som har upprättats på grekiska språket, finns bilagda denna konvention. De texter som har upprättats på grekiska språket äger lika giltighet som de andra texterna till 1968 års konvention, 1971 års protokoll och 1978 års konvention."

— när det gäller 1989 års konvention, artikel 30 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 30

1. Generalsekretären vid Europeiska gemenskapernas råd skall till Konungariket Spaniens och Portugisiska republikens regeringar överlämna en bestyrkt kopia av 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention och 1982 års konvention på danska, engelska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska och tyska språken.

2. De texter till 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention, 1982 års konvention som har upprättats på spanska och portugisiska språken återfinns i bilagorna II, III, IV och V till denna konvention. De texter som upprättats på spanska och portugisiska språken äger lika giltighet som de andra texterna till 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention och 1982 års konvention."

— när det gäller 1996 års konvention, artikel 14 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 14

1. Generalsekretären vid Europeiska unionens råd skall till Republiken Österrikes, Republiken Finlands, och Konungariket Sveriges regeringar överlämna en bestyrkt kopia av 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention, 1982 års konvention och 1989 års konvention på spanska, danska, tyska, grekiska, engelska, franska, iriska, italienska, nederländska och portugisiska språken.

2. De texter till 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention, 1982 års konvention och 1989 års konvention som har upprättats på finska och svenska språken äger lika giltighet som de andra texterna till 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention, 1982 års konvention och 1989 års konvention."

73. 1978, 1982 och 1989 års konventioner har undertecknats av medlemsstaternas befullmäktigade ombud. Konungariket Danmarks befullmäktigade ombuds underskrift är åtföljd av följande text:

"Utan att, vid ratificeringen, göra avkall på en territoriell reservation beträffande Färöarna och Grönland, med likväl möjlighet att senare utvidga konventionens omfattning till att omfatta dessa två territorier."

74. Texten såsom den ändrats genom 1978, 1982 och 1989 års konventioner.
75. Artikelns såsom den ändrats genom artikel 8 i 1996 års konvention.
76. Artikelns tillagd genom artikel 29 i 1978 års konvention och ändrad genom artikel 9 i 1996 års konvention.
77. Artikelns tillagd genom artikel 29 i 1978 års konvention, ändrad genom artikel 9 i 1982 års konvention och artikel 23 i 1989 års konvention.
78. Artikelns tillagd genom artikel 29 i 1978 års konvention.
79. Artikelns tillagd genom artikel 29 i 1978 års konvention.
80. Artikelns tillagd genom artikel 10 i 1996 års konvention.
81. Texten såsom den ändrats genom konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungarikets Storbritannien och Nordirland tillträde, nedan kallad "1978 års konvention", konventionen av den 25 oktober 1982 om Republiken Greklands tillträde, nedan kallad "1982 års konvention" och konventionen av den 26 maj 1989 om Konungariket Spaniens och Republiken Portugals tillträde, nedan kallad "1989 års konvention", och konventionen av den 29 november 1996 om Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges tillträde, nedan kallad "1996 års konvention".
82. Andra stycket tillagt genom artikel 30 i 1978 års konvention.
83. Tredje stycket tillagt genom artikel 10 i 1982 års konvention.
84. Fjärde stycket tillagt genom artikel 24 i 1989 års konvention.
85. Femte stycket tillagt genom artikel 11 i 1996 års konvention.
86. Punkt 1 såsom den ändrats genom artikel 31 i 1978 års konvention, artikel 11 i 1982 årskonvention, artikel 25 i 1989 års konvention och artikel 12 i 1996 års konvention.
87. I artikel 26 i 1989 års konvention föreskrivs att artikel 6, ändrad genom artikel 32 i 1978 års konvention, skall utgå.
88. Ratifikationen av 1978 och 1982 års konventioner regleras i artiklarna 38 och 14 i dessa konventioner. Ratifikationen av 1989 års konvention regleras i artikel 3A i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 31

Denna konvention skall ratificeras av signatärstaterna. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd."

Ratifikationen av 1996 års konvention regleras i artikel 15 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 15

Denna konvention skall ratificeras av signatärstaterna. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos generalsekreteraren vid Europeiska unionens råd."

89. 1978 års och 1982 års konventioners ikraftträdande reglerades i artiklarna 39 och 15 i dessa konventioner.

1989 års konventions ikraftträdande regleras i artikel 32 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 32

1. Denna konvention träder i kraft den första dagen i den tredje månaden efter det att två signatärstater, varav den ena är Konungariket Spanien eller Portugisiska republiken, har deponerat sina ratifikationsinstrument.

2. I förhållande till varje annan signatärstat träder denna konvention i kraft den första dagen i den tredje månaden efter det att den staten har deponerat sitt ratifikationsinstrument."

Ikraftträdandet för 1996 års konvention regleras i artikel 16 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 16

1. Denna konvention träder i kraft den första dagen i den tredje månaden efter det att två signatärstater, varav den ena skall vara Republiken Österrike, Republiken Finland eller Konungariket Sverige, har deponerat sina ratifikationsinstrument.

2. I förhållande till varje annan signatärstat träder denna konvention i kraft den första dagen i den tredje månaden efter det att den staten har deponerat sitt ratifikationsinstrument."

90. Underrättelserna om 1978 och 1982 års konventioner regleras i artiklarna 40 och 16 i dessa konventioner.

Underrättelserna om 1989 års konvention regleras i artikel 33 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 33

Generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd skall underrätta signatärstaterna om

- a) deponeringen av varje ratifikationsinstrument,
- b) dagen för konventionens ikraftträdande för konventionsstaterna."

Notifikationerna om 1996 års konvention regleras i artikel 17 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 17

Generalsekreteraren vid Europeiska unionens råd skall underrätta signatärstaterna om

- a) deponeringen av varje ratifikationsinstrument,
- b) dagen för konventionens ikraftträdande för konventionsstaterna."

91. I artikel 27 i 1989 års konvention föreskrivs att d, ändrad genom artikel 33 i 1978 års konvention, skall utgå.

92. Angivandet av de texter som äger lika giltighet följer av följande bestämmelser:

— när det gäller 1978 års konvention, artikel 41 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 41

Denna konvention, som har upprättats i ett enda exemplar på danska, engelska, franska, iriska, italienska, nederländska och tyska språken, vilka sju texter alla äger lika giltighet, skall deponeras i arkivet hos generalsekretariatet vid Europeiska gemenskapernas råd. Generalsekreteraren skall överlämna en bestyrkt kopia till regeringen i varje signatärstat."

— när det gäller 1982 års konvention, artikel 17 i samma konvention, vilken artikel har följande

lydelse:

"Artikel 17

Denna konvention, som har upprättats i ett enda exemplar på danska, engelska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska och tyska språken, vilka åtta texter alla äger lika giltighet, skall deponeras i arkiven hos generalsekretariatet vid Europeiska gemenskapernas råd. Generalsekreteraren skall överlämna en bestyrkt kopia till regeringen i varje signatärstat."

— när det gäller 1989 års konvention, artikel 34 i samma konvention, vilket artikel har följande lydelse:

"Artikel 34

Denna konvention, som har upprättats i ett enda exemplar på danska, engelska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska och tyska språken, vilka tio texter alla äger lika giltighet, skall deponeras i arkiven hos generalsekretariatet vid Europeiska gemenskapernas råd. Generalsekreteraren skall överlämna en bestyrkt kopia till regeringen i varje signatärstat."

— när det gäller 1996 års konvention, artikel 18 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 18

Denna konvention, som har upprättats i ett enda exemplar på spanska, danska, tyska, grekiska, engelska, franska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, finska och svenska språken, vilka tolv texter alla äger lika giltighet, skall deponeras i arkiven hos generalsekretariatet vid Europeiska gemenskapernas råd. Generalsekreteraren skall överlämna en bestyrkt kopia till regeringen i varje signatärstat."

93. Avfattandet av texter som äger giltighet till 1968 års konvention på de tillträdande medlemsstaternas officiella språk följer av

— när det gäller 1978 års konvention, artikel 37 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 37

Generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd skall till regeringarna i Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland överlämna en bestyrkt kopia av 1968 års konvention och 1971 års protokoll på franska, italienska, nederländska och tyska språken.

De på danska, engelska och iriska språken avfattade texterna till 1968 års konvention och 1971 års protokoll bifogas denna konvention. De på danska, engelska och iriska språken avfattade texterna äger lika giltighet som originaltexterna till 1968 års konvention och 1971 års protokoll."

— när det gäller 1982 års konvention, artikel 13 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 13

Generalsekreteraren för Europeiska gemenskapernas råd skall till Helleniska republikens regering översända en bestyrkt kopia av 1968 års konvention, 1971 års protokoll och 1978 års konvention på danska, engelska, franska, iriska, italienska, nederländska och tyska språken.

De texter till 1968 års konvention, 1971 års protokoll och 1978 års konvention, som har upprättats på grekiska språket, finns bilagda denna konvention. De texter som har upprättats på grekiska språket äger lika giltighet som de andra texterna till 1968 års konvention, 1971 års protokoll och 1978 års konvention."

— när det gäller 1989 års konvention, artikel 30 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 30

1. Generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd skall till Konungariket Spaniens och Portugisiska republikens regeringar överlämna en bestyrkt kopia av 1968 års konvention, 1971 års

protokoll, 1978 års konvention och 1982 års konvention på danska, engelska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska och tyska språken.

2. De texter till 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention, 1982 års konvention som har upprättats på spanska och portugisiska språken återfinns i bilagorna II, III, IV och V till denna konvention. De texter som upprättats på spanska och portugisiska språken äger lika giltighet som de andra texterna till 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention och 1982 års konvention."

— när det gäller 1996 års konvention, artikel 14 i samma konvention, vilken artikel har följande lydelse:

"Artikel 14

1. Generalsekreteraren vid Europeiska unionens råd skall till Republiken Österrikes, Republiken Finlands, och Konungariket Sveriges regeringar överlämna en bestyrkt kopia av 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention, 1982 års konvention och 1989 års konvention på spanska, danska, tyska, grekiska, engelska, franska, iriska, italienska, nederländska och portugisiska språken.

2. De texter till 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention, 1982 års konvention och 1989 års konvention som har upprättats på finska och svenska språken äger lika giltighet som de andra texterna till 1968 års konvention, 1971 års protokoll, 1978 års konvention, 1982 års konvention och 1989 års konvention."